

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Emlékezés

150 éve alakult a Bőripari Dolgozók Szakszervezete

Ünnepi üléssel emlékeztek, 2018. június 1-én, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete székházában, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének százötven éves fennállására.

Az eseményre gyülekező ünneploket filmvetítéssel fogadták, mely felidézte az iparág másfélszázados történetét, a kezdetektől, kongresszusokon keresztül, napjainkig. A Magyar Himnusz elhangzása után Hámori István Péter, a Bányamunkás főszervezője mondta el Benjámin László: Tüzzel – késsel című, a költő bőripari szakmunkás tanulóként megélt, költészetét is meghatározó versét, majd Varga Éva, a BDSZ alelnöke, a Könnyűipari Tagozat vezetője – az ünnepi ülés levezetője - köszöntötte a résztvevőket és a meghívott vendégeket.

Bokorné Demeter Piroskát, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének egykori titkárát, a szervezési osztály vezetőjét. Kovács Jánosnét, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének fűző előtti elnökét. Michael Mersmannt az IGBCE nemzetközi vezetőjét, az IndustriAll Európai politikai tanácsadóját. Dr. Stanitz Károlyt a BDSZ volt nemzetközi titkárát,

aki tolmácként működött közre. Bakos Tibort és feleségét, Bakos Lajosnak, a bőripar mártírjának hozzátartozóit. John Stainest az Eagle Ottawa Hungária kft igazgatóját. Gajdácsi Andreát az Eagle Ottawa humán erőforrás igazgatóját. Kocsis Andrást a Bőr és Cipőipari Egyesülés igazgatóját. Dr. Molnár Ernőt a Debreceni Egyetem Társadalom - Földrajz és területfejlesztési tanszék adjunktusát. Binder Jánost a Lorenz mártíri gyárának termelés vezetőjét. Kordás Lászlót a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnökét. Rabi Ferencet a BDSZ elnökét. Keleti Tamást az ÁPB munkavállalói oldal társelnökét.

Ezután egyperces néma felállással adóztak, a jelenlevők, az elődök emléke előtt.

Az ülés ünnepi szónoka Kovács Jánosné, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének utolsó elnöke volt,

majd Michael Mersmann, a német kollégák nevében köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően elismerő oklevelek átadására került sor. Lajos Tamás 60, Zöldi Lajos 60, Négyesi Béláné 50, Kun Lajosné 50, Lamos Katalin 40, Szőke Ferenc 40 éves szakszervezeti tagsága következtében vehette át az oklevelet és a mellé járó emlékkorsót.

Az ünnepség záróbeszédét Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke tartotta.

A rendezvény a Szózat hangjaival ért véget.

A BDSZ székház aulájában egy évig lesz látható az a kiállítás, amit a bőripari szakmák történetéről, eszközeiről, írásos és tárgyi emlékeiről állítottak össze a szervezők.

(Az alábbiakban Kovács Jánosné ünnepi beszédének, Michael Mersmann köszöntőjének és Rabi Ferenc záró beszédének szerkesztett változatát közöljük. – a Szerk!)

Kovács Jánosné ünnepi beszéde

Tisztelt Ünnepi Közönség! Kedves Vendégeink!

Kedves Szaktársak!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének 2004-ben megválasztott és 2011-ben leköszönő utolsó elnökeként mondhatom el az ünnepi beszédet.

2011-ben, mint ahogy a 150 év alatt oly sok alkalommal - szervezeti változásról hoztunk döntést. Ez azt jelentette, hogy a Bőripari Dolgozók Szakszervezete egyesült a Bánya-Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetével és a textiles, ruhás kollégákkal együtt könnyűipari tagozat keretében folyik tovább a szakszervezeti munka. Ha végignézzük szakszervezetünk elmúlt 150 évét, akkor azt látjuk, hogy nagyon sokszor változtak a szervezeti keretek, szétváltak, egyesültek, vagy nevet változtattak épp úgy, ahogy

az adott kor ezt megkövetelte.

Tekintsünk vissza a kezdetre, mondjuk ki azt a büvös dátumot, hogy 1868. július 12-én az első cipészgyűlésen alapították meg elődeink az Általános Cipész munkások Szakegyletét. A Cipészek Egyesületének az volt a törekvése, hogy a bőriparban foglalkoztatott munkásokat egy központi szervezetbe egyesítse. Alapítóink között megtalálhatóak voltak: cipészek, csizmadia, timárok, szíjgyártók, nyergesek, bőrdíszművesek, szűcsök, kesztyűsök, sapkások, szőrmekikészítők.

Nem voltak könnyű helyzetben alapítóink, hiszen üldözték őket, agitátorikat elfogták, becsukták, vagy eltoloncolták. Ennek ellenére a század elejére az egész bőriparban kiépült a szakszervezet. A szakmában jellemzőek voltak az alacsony bérek, a rossz munkakörülmények. Általános volt a 14-16 órás munkanap, de

mivel a szakmák szezonjellegűek voltak, a munkaidő a fődényben 15-16 óra is lehetett. A szakszervezetek arra törekedtek, hogy a már kivívott magas munkabérek szerződés megkötésével is biztosítsák. (Folytatás a 2. oldalon)

A szakszervezetek erejének növelése

Az utolsó harminc év a gazdasági, társadalmi átalakulás, a politikai változások jelentős hatással voltak a magyar szakszervezeti mozgalomra. A korábbi nagyüzemi vállalati struktúra a rendszerváltoztatást megelőzően drasztikusan, majd folyamatosan átalakult. Több mint másfél millió munkahely eltűnt, munkahelyi közösségek szüntek meg, elindult karrieriek törtek derékba.

Magyarországon az ágazati szociális párbeszéd nem erősödött meg olyan mértékben, hogy erről a szintről védjék meg az iparban, a közigazgatásban és a szolgáltatásban dolgozókat. A tulajdonosok és a menedzserek egy jelentős része szakszervezet ellenes magatartást folytatott, többször előfordult, hogy a bizalmat kapott közösségi képviselőket eltávolították a munkahelyekről.

Csökkenett Európa nyugati felén is a foglalkoztatás átalakulásával „talán csak az északi országok kivételével” a szakszervezeti taglétszám. Ezt Magyarországon erősítette az is, hogy a szakszervezeti képzés, oktatás, a fiatalok felkészítése a szakképzésben és az első munkahelyen a munkavállalói létre az érdekérvényesítési gyakorlatára elmaradt, sem a szolidaritás élménnyel, sem a közös sikeres érdekérvényesítési gyakorlattal nem ismerkedhettek meg, vagy csak minimálisan.

A kialakult szakszervezeti szerkezet, struktúra alkalmatlanná vált az új kihívások megválaszolására. Szétaprózódtak az erők hat-hét országos szövetség működik, ágazati szakszervezetnek „mondja magát” közel száz törvényszékiileg bejegyzett szakszervezet, annak ellenére, hogy első sorban munkahelyi szinten működnek. Így ez a modell kevés szakértelmet, kevés segítséget tud adni a munkahelyi szinten működő alapszervezeteknek.

A negatív trendek megállítása érdekében indokolt volt, hogy a BDSZ is kezdeményezze az európai szintű és a hazai tagszervezési cselekvést, a szakszervezeti taglétszám növelését és fogadjon el saját tagszervezési programot Országos Tanács döntéssel. A potenciális tagok megszerzése segítheti a tárgyalási és a kollektív alkupozíció erősítését, világ, európai és hazai szinten egyaránt. Javasoltuk, hogy legyen európai szintű tagszervezési képzés, a multinacionális cégeknek vállalati szintű hálózatok működjenek. Az IndustriAll Europe és az európai üzemi tanácsi lehetőséget igyekezzünk kihasználni. Elindult az Európai Szakszervezeti Szövetség béremelési kampánya, amelyhez az európai ágazati szakszervezetünk is akciót hirdetett. Első sorban az európai, de a globális szakszervezeti mozgalom együttműködése, cselekvése és a különböző projektek sikeres végig vitele hozzájárulhat a magyarországi eredményes tagszervezéshez is. A legjobb tagszervező az eredményes szakszervezeti munka.

A BDSZ nyugdíjas taglétszáma sajnos a bányaiipar korábbi bezárási folyamatok eredményeképpen csökkent, de még mindig több mint 12.000 tagdíjat fizető nyugdíjas kötődik a szakszervezetünkhöz. Segítik az aktív szervezeti egységeket, amennyiben helyi és országos nyomásgyakorlásra van szükség. Az aktív taglétszám stagnál, az elért eredményeket, a taglétszám növekedését, a munkahelyek változása és a jelentős fluktuáció csökkent. Ezért lenne fontos, hogy új „zöldmezős”, szakszervezet-menetes munkahelyeket tudjunk megkeresni, területi szervezeteket létrehozni. Ez feltételezi a területi székházaink jobb hasznosítását a tagszervezési folyamatban, regionális szervezők megnyerését. A folyamatot erősíthetné az ipari szakszervezeti összefogás, a széleskörű szolgáltatási gyakorlatot megerősítése a MASZSZ tagkártyán keresztül.

Javasoltuk az alapszervezeteinknek, hogy közös célként határozzuk el az 50% feletti szervezettség elérését az aktív alapszervezeteinknél. Kértük, hogy az újonnan belépett dolgozókat keressék meg már a munkaviszony létesítésekor, mutassák be a szakszervezeti munkát, a kollektív szerződést és ösztönözzék a szakszervezetbe történő belépést.

A tagszervezés fontos alapelve az itt és most technika, vagyis a munkavállalók problémájára azonnal reagálni kell, ehhez elengedhetetlen a szorosabb kapcsolat kialakítása. Ezt rendkívül nehéz a gyakorlatban a mai munkaszervezési elvek mellett, illetve a buszkor indulása miatt, ezért az aktív kétirányú kapcsolattartásban szükséges az új információhordozók alkalmazása, esetenként az egyedi megkeresések mellett szórólapok, működő munkabizottságokba történő bekapcsolódás biztosítása. A kollektív szerződéseken keresztül az érdekvédelmet erősíteni kell a bérkérdések és a szociális ellátás mellett a speciális felvetésekre is hangsúlyt kell helyezni. Ha a tagot foglalkoztató problémákra tudunk reagálni, ha érzi, hogy érdekében működik a szakszervezet a tagszervezés eredményes lehet. Ebben fontos szerepe van a bizalmi, főbizalmi, hogy a döntések valós problémákról, alulról felfelé haladva születessenek.

A tagszervezés összehangolására bizottság alakult, a költségvetésben külön keret felhasználásáról döntöttünk. A szakszervezeti aktivitást 2018-ban növelnünk kell, a sikerhez tisztségviselőink kiemelkedő napi munkájára is szükség van. A közös gondolkodás, a közösségi rendezvények lebonyolítása, az egységes fellépés feltételeinek a kialakítása, a tudatos szakszervezeti tagsági magatartás megteremtése közös érdekünk. Meg kell érteni a munkavállalókkal, kollégáinkkal, hogy a szakszervezet segítségével tudja megvédeni magát, de ahhoz csapatban kell gondolkodni és a szakszervezet megvéd engem elv helyett, az én támogatásom, aktivitásom is kell a sikerességhez elv kerüljön az előtérbe.

A BDSZ 2018. évi üzenete: a szakszervezetünk egy közösség, amely lehetőséget biztosít az egyén sikerességéhez, vagyis jövőt teremt!

Rabi Ferenc
a BDSZ elnöke

Kovács Jánosné ünnepi beszéde

(Folytatás az 1. oldalról)

A munkaadók még idegenkedtek a kollektív szerződésektől és ragaszkodtak ahhoz, hogy becsületszavuk elégséges garancia legyen a megadott munkabérek betartására. Hamar bizonyosodott azonban, hogy adott szavuk nem sokat ér és a további harcokban a kollektív szerződéshez ragaszkodtak a munkások. A bőripari szakszervezetben - más szervezethez hasonlóan - rendszeres oktató- nevelő tevékenység is folyt. A szakszervezetnek volt énekkara és színjátszó csoportja is. A szakszervezeti tanfolyamokon a munkások általános és szakmai műveltségét igyekeztek emelni. Segélyezték a munka nélkül maradt tagokat, utazási segítyt nyújtottak a munkakeresés céljából más városokba utazóknak. A sztrájkban való résztvevőket is a szakszervezetek segélyezték.

Tevékenyséjük fontos része volt a munkaközvetítés. Ez fontos is volt, mert a cipészipar területén 1906-tól kezdődően alkalmazták a kizárásokat. Több mint 2000 cipésmunkást zártak ki a mesterek, amelyre a munkások sztrájkjal feleltek.

A két világháború közötti évek - főleg a gazdasági világválság hatására - voltak a legharcosabbak szervezettünk életében. A szakszervezet szervezettsége folyamatosan nőtt, 1920 végére elérte a tízezer főt. 1927-ben a szakszervezeti tagok adakozásából és az ingatlanok ügyes eladásából elődeink megvásárolták a Dob utcai székházat. Ezzel teremtették meg a bőripari munkások otthonát.

A 30-as évek közepén a válságot némi fellendülés váltotta fel. A munkások bér- és munkaviszonyai viszont azon a nyomorúságos szinten maradtak, amelyre a válság éveiben a tőkések leszorították. Ezen a helyzeten igyekeztek változtatni már az 1934-35-ös országos mozgalmak is. A munkásosztály nyomása elől a kormány kénytelen volt meghátrálni és bizonyos engedményeket tenni. 1935-ben rendelet jelent meg a 8 órás munkaidő fokozatos bevezetéséről. A rendelet elvként kimondta ugyan, hogy át kell

térni a 8 órás munkanapra, de számtalan kiskaput hagyott, amelyeknek segítségével a tőkések kijátszhatták azt. A háborús készülődések hatására a kormány több munkástörvényt hozott, melyeknek végrehajtását valósággal rá kellett kényszeríteni a tőkésekre. A hatalom részéről általános támadás indult a szervezett munkások ellen. Akiiket elfogtak, nemcsak fizikailag kínoztak meg, de lelkileg is meggyötörték. Emberi méltóságukat igyekeztek megalázni. Sokszor arra próbálták rávenni őket, hogy váljanak árulókká, de az öntudatos munkások inkább vállalták a kínvallatást, minthogy bármit mondjanak szaktársaikról, amely kárt okozhatott volna nekik. Sokan életükkel fizettek ezért. Ők a mi mártírjaink, nevüket emléktábla őrzi a székházunk előcsarnokában.

1945 végére a taglétszám országosan elérte az egymilliót. Ebben az időszakban kezdte meg működését a Magyar Bőripari Munkások Országos Szabad Szakszervezete a Dob utcai székházban. A szakszervezetbe visszatértek azok a rokonszalmak, amelyek a 30-as évek végén kiváltak és önállósodtak. Érvénybe léptek a bőripari szakmában megkötött új kollektív szerződések. Ezek a szerződések a lerombolt ország súlyos viszonyai között születtek. Ha még nem is biztosították a munkásoknak a munkájuk utáni kiérdemelt élet-színvonalat, legalább arra törekedtek,

hogy a kereseteket igazságosan osszák el.

1948 az államosítás éve volt, amikor az államosított vállalatok élére munkásigazgatókat neveztek ki. A tímárok, a cipészek, szűcsök, kesztyűsök és bőrdíszművesek legjobbjaiából miniszterek, országgyűlési képviselők, országos szakszervezeti vezetők, katonatisztek és diplomaták lettek. Az új helyzet és a szakszervezetek új feladatai megkövetelték a szervezeti formák korszerűsítését. Tarthatatlanná vált az a helyzet, hogy egy gyárban a különböző szakmájú dolgozók különböző szakszervezetekhez tartozzanak. Az iparági szervezkedés felülről jött létre, a SZOT Titkársága 1949. június 22-én mondta ki a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének létrejöttét.

A szocializmus időszakában az ágazati szakszervezetek az adott körülmények között igyekeztek önállósággal élni. Elsősorban a bérezés, üdülés területén léptek fel a tagságuk érdekében, valamint szociális, egészségügyi és munkavédelmi intézkedéseket hoztak. A dolgozók napi problémáival foglalkoztak, segítették gyermekeik bölcsődei, óvodai elhelyezését, beiskolázási támogatást adtak. A tagok szakszervezeti csoportokat alakítottak, amelyeket bizalmiak irányítottak. A bizalmi legfontosabb joga volt az egyetértési jog, (ezt a jogot a rendszerváltáskor elsőként vették el tőlük) - melyet a dolgozók személyi alapbérének megállapításában gyakorolt. A bizalmi képviselte a csoport tagjait, a munkaviszonyt érintő kérdésekben a dolgozók érdekében, nevükben és helyettük eljárhatott. Kollektív szerződést kötöttek, az abban foglaltak azonban nem a munkáltató és a munkavállaló szabad alkujaként jöttek létre, hiszen ekkor még az állam határozta meg, annak tartalmát.

A 1980-as évek második felében érzékelhetővé vált a válság a gazdaságban és a társadalomban. A növekvő árak, a folyamatosan csökkenő reálberek, az elértéktelenedő nyugdíjak már a családok hétköznapijaiban is súlyos problémát okoztak. A SZOT új vezetése felhívással fordult a szervezett dolgozókhoz, melyben fordulatot, reformot és megújulást követelt az egész társadalomban és a szakszervezeti mozgalomban. 1988. december 2-án sorra kerülő szakszervezetek országos értekezlete kimondta, hogy a szakszervezet olyan érdek-képviselői, érdekvédelmi szervezet, amely nem része a hatalomnak. 1989-ben megalakult az Ellenzéki Kerekasztal. Ennek a szakszervezetek is részesei voltak. Gyakorlatilag a kerekasztal előkészítette a békés rendszerváltást, amely gyökeresen átalakította az ország gazdasági, politikai és társadalmi helyzetét.

Hogy ez mennyire így volt: engedjenek meg nekem egy személyes visszaemlékezést: 1989 augusztusában választottak meg a Tisza Cipőgyár szakszervezeti titkárnak. Fogalmam nem volt arról, hogy hamarosan rendszerváltás lesz. Azt gondolom, hogy ezzel nem voltam egyedül. A feladatot úgy vállaltam el, hogy azt hittem, hogy a szocializmus keretei között fogom az érdekvédelmi munkát végezni. A szocializmusban a szakszervezetek nem voltak ellenérdeklű felek. Összekötő szerepet töltöttek be a munkásság és az országot vezető párt elit között. Részesei voltak a hatalomnak, vállalatoknál pedig a vállalati vezetéseknek. Teljes foglalkoztatottság volt, a szakszervezeti szervezettség közel 100%, a vezérigazgató éppen úgy szakszervezeti tag volt, mint a munkás. Minden cég állami tulajdonban volt, egypártrendszer irányította az országot. Ehhez képest néhány hónapban belül többpártrendszer lett, megjelent a magántulajdon, a külföldi és belföldi tőke, vele együtt a tőkes, az állami vállalatok egész sora csőd és felszámolás alá került. Egész iparágak

tűnnek el. Megjelenik a munkanélküliség, a privatizációnak tisztességes és tisztességtelen változata, a társadalom kettészakadása. Szerintem azt sem tudtuk, hogy mi zajlik körülöttünk. Erre a helyzetre a szakszervezetek biztos, hogy nem voltak felkészülve.

Visszatérve a SZOT felhívására, ez indította meg a szakszervezeti változásokat is. Szétrobbantotta a szakszervezeti struktúrákat, megszűnt a Szakszervezetek Országos Tanácsa, - egy országos szakszervezet helyett 6 konföderáció alakult, - a 19 ágazati szakszervezet 67 ágazati szakszervezetre bomlott szét, majd ők megalakították a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségét.

A Bőripari Dolgozók Szakszervezete

résben alkalmazkodott a helyzethez, és az ágazati szakszervezetben belül mi is létrehoztuk a bőrös- cipős- és konfekciós tagozatot, azonban soha nem szakadtunk szét, kiálltunk e három szakma egysége mellett. Az idő azt bizonyította, hogy jól döntöttünk, mert ha akkor három részre szakadtunk, ma biztosan nem tudnánk ünnepelni fennállásunk 150 éves évfordulóját.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

A szakszervezetek minden korban meghatározott gazdasági-politikai- és társadalmi környezetben kénytelenek küldetésüknek eleget tenni. 1990-ben,

évfordulónkat ünnepeltük, Lajtos Tamás, aki az akkori főtitkár volt, az ünnepi beszédében azt mondta, hogy kb. 20 ezer szakszervezeti tagunk van, melyből 10 ezer aktív és 10 ezer nyugdíjas, 60 - 65 %-os a szervezettség és akkoriban 60 alapszervezetünk volt. A mai helyzet szerint: az aktív taglétszámunk közel 1000 fő, nyugdíjas tagjaink létszáma 240 fő. Az alapszervezetek száma 9, ebből 5 aktív és 4 nyugdíjasszervezetünk van. Szervezettségünk 32 %.

Egy jelentős létszámú alapszervezettel viszont bővült tagságunk a szolnoki Eagle Ottawa Hungária Kft szakszervezetével, akik 2005-ben csatlakoztak a Bőripari Dolgozók Szakszervezetéhez.

A rendszerváltás első évében megszűnt a KGST, ezzel összeomlott a bőr- konfekció- és cipőipar piaci háttere. Az egyre romló gazdasági helyzetre a munkáltatók először szigorú költséggazdálkodással, különböző átszervezésekkel, majd nagyfokú létszámleépítéssel reagáltak. Aki a piaci viszonyok között meg tudta tartani működőképességét, az megmaradt, aki nem, az pedig felszámolási eljárásban megszűnt, vagy új tulajdonba került. Az állam nem akarta, a szakszervezetek pedig nem tudták megmenteni az ágazatot. Elsőként mentek tönkre a bőrgyárak, majd őket a konfekcióipar, -kesztyű, bőr- szörme- ruházat követte, és ugyanezre a sorsra jutottak a cipőgyárak is.

Ma a szakmához két cipőt gyártó

üzem, két konfekciós üzem és egy logisztikai központ tartozik.

A szakszervezetek és a munkavállalók nagyon nehezen élték át ezt a helyzetet, megismerhettük a kapitalizmus farkastörvényeit, találkoztunk valódi tulajdonosi magatartással, szembesültünk a létszámleépítésekkel, üzemek csödbe jutásával, közreműködnünk kellett felszámolási eljárásokban. A munkaerő megtartása érdekében kénytelenek voltunk együttműködni részmunkaidős foglalkoztatásban, esetenként munkanap áthelyezésekben.

A munkáltatói szervezetekkel és a térség országgyűlési képviselőjével közösen koncepciók sokaságát készítettük el, amelyben számos megoldást, segítő javaslatokat is felvetettünk. Abban mindenkiel egyetértettünk, hogy a könnyűipar folyamatos leépülése, piaci térszűkítése komplex kezelést igényel, de sem a szakszervezetek, sem a munkáltatók külön-külön kormányzati segítség nélkül nem tudnak eredményt elérni. Így jutottunk el odaig, hogy 2005-ben határidőkkel és felelősökkel megjelölt kormányzati javaslat készült el, amelyből aztán határozat és cselekvési program soha nem lett.

A rendszerváltás átalakuló gazdasági és politikai környezetében erőteljesebben szükség lett volna a háromszintű érdekegyeztetésre. Nagy hiba, hogy a 28 év alatt sem született meg azok a garanciális törvények, amelyek elsősorban az ágazati és felső szintű érdekegyeztetésnek a kereteit biztosították volna. A Bőripari Dolgozók Szakszervezete az Ágazati Párbeszéd Bizottságban együttműködött a munkáltatókkal, az hogy érdemi megállapodás nem történhetett, az nem a szakszervezeteken, hanem a munkáltatói szervezeteken múltott.

A magyar szakszervezeti struktúrában, - így a Bőripari Dolgozók szerve-

zetében is a legfontosabb szerepe az alapszervezeteknek van. Itt történik az érdekvédelmi munka legnagyobb része, itt köttetnek meg a kollektív szerződések, bérmegállapodások, itt találkozunk konkrét jogsértéssel és érdeksérelemmel. A tisztségviselőknek kiszolgáltattott helyzetben kellene szembeszállniuk munkáltatóikkal, olyan körülmények között, amikor a tagság még mindig nem érzett rá az összefogás és a szolidaritás erejére. Ilyen körülmények között felsőbb szinten kell megvédeni a munkahelyi tisztségviselőt a konfrontációtól.

A Bőripari Dolgozók Szakszervezete az érdekvédelemben megoldásra váró feladatokat csak megfelelő pénzügyi és gazdasági háttérrel tudta biztosítani. E feladatok megoldásához a pénzügyi alapot elsősorban a tagdíjbevételek biztosította. A csökkenő taglétszám és az ezzel egyenes arányban csökkenő tagdíjbevétele miatt az érdekvédelem pénzügyi forrását vállalkozási bevételből egészítettük ki.

Vállalkozásunk bevételeinek egy részét a Bajza utcai székház irodahelyiségeinek bérbeadása tette ki. Ezt a székházat 2006-ban értékesítettük és Kispesten vásároltunk egy másik ingatlant, amely kisebb, ez jelenleg is szakszervezetünk közös vagyonát képezi. 2005-ben a Dunakeszin lévő üdülönket is eladni kényszerültünk. Ilyen előzmények után, a Bőripari Dolgozók Szakszervezete, 2000-től kezdve, évenkéntiül foglalkozott az egyesülés gondolatával. 2004-ig az volt a koncepció, hogy a három könnyűipari szakmában működő (a ruhás, a textíles, a bőrös) szakszervezet egyesül, de amikor azt láttuk, hogy mindhárom szakszervezet ugyanazokkal a problémákkal küzd – vagyis a létéért -, akkor ezt elvetettük.

A 2008. novemberi kongresszusunkon konkrét döntést hoztunk arról, hogy elkezdjük az egyeztetéseket egy nagyobb szakszervezethez történő csat-

BÁNYAMUNKÁS

lakozásról. Három szakszervezettel kezdtük meg a tárgyalásokat: a Bányász, a Vasas és a HVDSZ 2000 Szakszervezettel.

Valamennyi munkahelyi szervezetünk megtárgyalta az alternatívákat, és egységes volt abban, hogy a Bányász- és Ipari Dolgozók Szakszervezetéhez kell csatlakoznunk, mert ebben a szövetségben láttuk viszonylagos önállóságunkat, valamint a könnyűipari ágazatokhoz tartozó ruhaipari és textilipari szakszervezetek is ehhez az ágazathoz csatlakoztak. Az egyesülésről szóló konkrét döntést 2011-ben a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének XXVIII. rendkívüli kongresszusa hozta meg. Azóta a bányász szakszervezetben belül könnyűipari tagozatként működünk a ruhás és textíles kollégákkal.

Kedves Ünneplő Közönség!

A 2010. évi országgyűlési választás gyökeresen új politikai helyzetet teremtetett. Az új kormánytöbbség szokatlan törvényhozási gyakorlatot alakított ki. Egyéni képviselői indítványokkal kerül ki a szakszervezetekkel történő egyeztetést. A munkavállalókat kedvezőtlenül érintő törvényeket a nélkül fogadják el, hogy érdemi egyeztetés történt volna az országos szervezetekkel. Ezzel a módszerrel szigorították a sztrájk törvényt és fogadták el a Munka Törvénykönyvét. Létrehozták a legigazságtalanabb egykulcsos személyi jövedelemadó-rendszert, amellyel több adót fizetnek az átlag, vagy átlag alatti jövedelműek és kevesebb, vagy egyáltalán nem fizetnek adót a többgyermekes, magas jövedelműek. A mi szakmánkban dolgozó munkavállalók nagy többségre rosszabbul járt az új adórendszerrel. Megvonták a korkedvezményes és korengedményes nyugdíjat, szigorították a rokkant nyugdíjasok helyzetét. Több milliárd forintot vontak ki a szociális ellátórendszerből. Intézkedéseik közül a kétszintű minimálbér megtartását és jelentős emelését tartom pozitívnak.

Kedves Ünneplők!

Szakszervezeti mozgalmunk hasonló problémák kereszttüzében kénytelen tevékenykedni ma is, mint a megalakulás éveiben. A rendszerváltást követő évek eseményei, illetve a ma is tartó folyamatok, komoly nehézséget okoztak és okoznak. E nehézségek mellett, ágazatunkban az ipar más területeihez hasonlóan a munkavállalók ellehetetlenülése, kiszolgáltatottsága teherként, helyenként megoldatlan problémaként jelentkezik.

Hogyan lehet ilyen helyzetben érdekvégyesítő tevékenységet végezni? Kell-e a szakszervezetnek stratégiát és magatartást változtatni? Határozottan mondom, hogy igen! Meg kell tanulnunk önmagunkért küzdeni, ez nem

passzivitást, hanem valamennyi munkavállaló szakszervezeti tag részéről aktivitást követel! Látjuk és tapasztaljuk, hogy a parlament nélkülünk, erőből hozza meg mindazokat a döntéseket, amelyeknek hatását a munkavállalóknak kell elszenvedniük.

Én úgy gondolom, hogy az érdekvégyesítésnek kétféle stratégiája lehetséges, és mindkettőre vannak példák. Az egyik a minden szinten lévő tárgyalás, kompromisszumkötés, megállapodás stratégiája. Ebben a helyzetben a szakszervezeti vezetőké és a szakértőké a főszerep, hiszen ők tárgyalnak és állapodnak meg a munkavállalók nevében. Ebben az esetben a tagság háttérben maradhat, lehet viszonylagosan passzív, hiszen rábízta a feladatot a tárgyalócsoportra. Tipikus példa erre az osztrák szakszervezet.

A másik stratégia a konfrontációs út. Ezt szerintem akkor kell választanunk, ha a partner olyan, hogy nem tárgyal, vagy nincs esély arra, hogy tárgyalásos úton eredményt lehessen elérni. Ma ilyen helyzet van Magyarországon. A konfrontációs útnak mások a főszereplői, a tagság és a munkavállalók. Ez a módszer aktivitást, cselekvést, bátorságot, kiállást feltételez, mert ez demonstrációkban, tüntetésekben, sztrájkokban nyilvánul meg. Ez egészen más mentalitást igényel. A mi tagjaink erre nincsenek felkészülve, ők még ott tartanak, hogy menjetek és csináljátok. Azonnal meg lehet őket osztani, a szolidaritás legminimálisabb jelei sem mutatkoznak sem a szakszervezetben, sem a társadalomban.

Tisztelt Ünneplő Közönség! Kedves Kollégák!

Hosszú és küzdelem-teljes volt az az út, amit a munkásmozgalom 150 év alatt megtett. Sztrájkok, tüntetések, bérmozgalmak, elbocsátások jelzik az utat, melyen végigmentünk és ebből megállapíthatjuk, hogy mindig annyi sikert tudtunk elérni, amennyire szervezetek és amennyire szolidárisak voltunk egymással. Ne felejtsetek el, hogy a szolidaritás a szakszervezeti mozgalom egyik

legfontosabb általános értéke! Ma hiányzik, nemcsak a szakszervezetben, hanem az egész társadalomban.

Az utánunk jövőktől azt kérem, hogy ha majd 10 vagy 20 év múlva emlékezni szeretnének, vegyék elő ők is a 100 esztendő harcai című könyvet, amely 1968-ig feldolgozta a kortörténetet, utána nézzék meg a 125 éves megemlékezésünk videóját és talán a mostanit is, és azt remélem, hogy képet kapnak ennek a szakszervezetnek az életéről, tevékenységéről, múltjáról.

Amikor meghajtjuk fejünket nagy elődeink előtt, tisztelnünk kell azt, hogy bármely korban éltek és dolgoztak, a szakszervezet elkötelezettjei voltak.

Gondolataim befejezéseként köszönjük meg így együtt alapítóinknak, tagságunknak és tisztségviselőinknek, hogy fenntartották szervezetünket, és noha a 2011. évi egyesüléssel a Bőripari Dolgozók Szakszervezete a nevében megszűnt, de sikerült jelen maradni a szakmában, megteremtve annak feltételét, hogy egyszer sokan legyünk, erősek legyünk, bátrak és szolidárisak legyünk.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet, mindenkinek erőt, egészséget kívánok a közös feladatok végrehajtásához!

Michael Mersmann ünnepi köszöntője

Kedves kolléganők, kedves kollégák!

Nagyon szívesen jövők Magyarországra, többnyire a BDSZ, Rabi Ferenc elnök kolléga meghívására. Hosszú évek óta folyik egy nagyon eredményes együttműködés a szakszervezeteink között. Tegnap azért érkeztem ide, mert a Lindés kollégáknak akadtak problémái, miután egy amerikai céggel készül a fűző, s én megpróbálok segíteni, a problémák elhárításában. Ez a tegnapi Lindés kollégákkal történő konzultáció adta a lehetőséget arra, hogy jelen lehetek az ünnepségükön.

Ha az ember körbenéz a teremben egyáltalán nem furcsa, hogy egy ilyen nagy múltú szakszervezet, egy ilyen iparág képviselőinek többsége nő, mivel az arányokat tekintve, Európában, s más országokban is hasonló a helyzet.

Közbevetem, hogy a '90-es évek közepétől mi is a bőripari szakszervezettel fuzionáltunk. Nagyon óvatosan kell fogalmaznom, különösképpen a teremben helyet foglaló hölgyek miatt,

úgyhogy a 150 éves bőripari szakszervezetre nem mondom, hogy idős hölgy, csak annyit: ez bizony tekintélyes kor. A különböző német szakszervezetek, az elmúlt évek során, többségükben 125 éves évfordulót ünnepeltek.

Most megtudtam, hogy ez a szak-

szervezet 1868-ban alakult és azt is, hogy német és osztrák szakmunkások segítségével, akik Németországból és Ausztriából Magyarországra jöttek, hogy meghonosítsák itt ezeket a szakmákat. Azt is megtudtam, hogy mostanában elég sok szakmunkás vándorol ki, hagyja el a hazáját, aminek következtében szakmunkás hiány alakult ki az országban. Valami hasonló történik nálunk is, de mi nem kíváncsiak vagyunk, hogy szakmunkáshiánynak nevezzük, hanem öregedő társadalomnak, ami eredményét tekintve ugyanaz.

Kedves kolléganők, kollégák!

Az ünnepi beszédben többször is hallottuk a szolidaritás szót. Ami százötven év múltával is nagyon aktuális, és ha lehet mondani, akkor manapság sokkal inkább szükségünk van a szolidaritásra, mint bármikor máskor. Ha körbenézünk a világban, azt látjuk, hogy egyre több esemény történik, mint legutóbb a Trump féle intézkedés, ami védővámokat vet ki bizonyos európai termékekre. Vagy máshol is egyre több olyan esemény

jön létre, s egyre több olyan intézkedést hoznak, ami az embereket, s ezen belül a szakszervezeteket bizonytalanra teszi. Ennek az a következménye, hogy a különböző országok, szervezetek, megpróbálják védeni magukat a többiekkel szemben. Ezért a tárgyalásokra ma mindennél jobban szükség van. Különösképpen a szociális párbeszédre, ám ha nincsen tárgyalópartner, akkor nem tudunk eredményt elérni, ez nyilvánvaló. Ezért is hoztuk létre az Európai Ipari Szakszervezetek Szövetségét, amit IndustriAll-nak hívnak, mely szervezet üdvözlését is hozom. Annál is inkább, mivel a véletlen úgy hozta, hogy a német szakszervezet és az IndustriAll elnöke ugyanaz a személy.

Hallatlanul fontos az együttműködés a különböző országok szakszervezetei között, mint például a Lindés kollégákkal folytatott egyeztetések, amely során megállapodtunk, hogy igyekezzünk minél több információt kicserélni egymással.

A bőripart illetően Németországban is az a helyzet, hogy szinte teljesen

eltűnt ez az iparág. Áttevődött a termelés – az olcsó munkaerő miatt – külföldre, elsősorban Ázsiába.

Minden jót kívánok a következő százötven évre, mindenkinek, személy szerint is, ezen az ünnepélyes napon és köszönöm, hogy ha rövid időre is, de itt lehettem veletek.

Rabi Ferenc záróbeszéde

Kedves kolléganők és kollégák! Tisztelt jelenlévők!

Először is a köszönetemet fejezem ki, azért, hogy eljöttetek. Köszönetet mondok azért is, hogy a bőrösök alakítottak egy szervezőbizottságot és sokat dolgozva, méltó módon megteremtették a 150 éves bőripari szakszervezet megünneplésének a lehetőségét. Úgy gondolom, hogy ez az ünnepség nagyon fontos üzeneteket is hordoz. Talán van, akiben felmerül a kérdés: kell-e ilyen ünnepségeket tartani? Kell-e megemlékezni egy-egy szakszervezeti évfordulóról? A válaszom erre: határozott igen!

Az emlékezés jogosultságát és szükségességét ez a mai ünnepség is alátámasztotta. Kellenek olyan találkozások, ahol az elődökre emlékezünk, mindazon társainkra, akik nagyon sokat tettek azért, hogy a munkavállalói érdekvédelem megvalósulhasson, hogy a munkásoknak tisztességesebb élete legyen. Igen, erről kötelességünk megemlékezni.

A bőrös szakma joggal lehet büszke arra, hogy Magyarországon, de Európában is elsők között hozta létre az együttműködés közösségeit, és a cipésszegedek, az elmúlt időszak mintapéldájaként, kisebb közösségekbe szerveződve és összefogva megteremtették, a cipésszegyeten keresztül, az első,

jelentősebb könnyűipari, ágazati szakszervezet létrehozását. Az ezt követő években is sokat dolgoztak azon, hogy a szervezet működőképes legyen, hogy a taglétszám növekedjen, úgy, ahogy ma ezt nagysze-

rű előadásban hallottuk is Kovács Jánosné Magdikától, a bőrös szakszervezet utolsó elnök-asszonyától.

Mai ünnepségünk első, fontos üzenete, hogy ma is szükség van az összefogásra, a szolidaritásra, ma is

szükség van arra, hogy odafigyeljünk egymásra, hogy a nehéz élet-helyzetbe kerülteken segítsünk, hogy olyan munkahelyi közösségek alakuljanak ki, ahová öröm bemeni, dolgozni, ahol jól érzi magát a munkavállaló és igyekszik tudását hozzáadni a termelési folyamatokhoz és ahol nem bér munkásként kezelik.

Az elmúlt időszakban, ezekben az ügyekben, komoly egyeztetésekre is sor került, s úgy gondolom, hogy az elmúlt százötven év másik üzenete, ami meg is fogalmazódott az előadásban, hogy szükség van a szociális párbeszédre, szükség van a tárgyalásokra és megállapodásokra, szükség van a felelősségteljes munkáltatói magatartásra, de ugyanúgy a munkavállalói magatartásra is. Ha sikerül azt a tudást és tapasztalatot, (ami megvan még a cipőgyártásban, s ami megteremtődött az Eagle Ottawánál, vagy a Samsonite-nál), egy új világág keretein belül továbbvinni, fejleszteni, és olyan minőséget előállítani, ami a világpiacon is megállja a helyét - hiszen vannak ilyen termékek a ti munkátoknak köszönhetően -, akkor lesz munkahely, tisztességes bér. És lesz, reményeink szerint, megfelelő kollektív megállapodás, amely védi a munkavállalói érdekeket, s olyan munkahely is, ahol nincs egészségkárosodás.

Azért kell összekapaszkodni az elkövetkezendő időszakban, hogy ahol ez még nem alakult ki, ezt meg tudjuk, közösen, teremteni.

Ehhez megvan az elődök tudása, tapasztalata, s megvannak azok az ötletek tanácsok, amik a jelenben is jól hasznosíthatók. Az egyik ilyen, az ünnepi beszédben is megfogalmazódott tanács, hogy nem jó az, ha a pártok rátelepednek a szakszervezetekre, s direkt módon próbálják irányítani, beleszólva a mindennapi életbe, de az sem jó, ha a pártok, a mindenkori kormány és országgyűlés nem teremt olyan szabályozási körülményeket, hogy tisztességesen lehessen folytatni, egyenlő felek között, autonóm, szociális párbeszédet. Ennek ma csak részben vannak meg a feltételei. Ha nem teremtik meg ezeket a feltételeket, akkor mindenki úgy fogja megélni a következő évtizedeket is, hogy rossz szájjal megy be a munkahelyére és nem találja meg önmaga megvalósításának lehetőségeit.

Tisztelt Ünneplők!

Az életben mindenkinek adatik valami. Valaki kiváló világcsévezető lesz. Valaki úgy találja meg önmagát, hogy kiváló talpakat tud gyártani a cipőkhöz, s ebbe még örömet is talál, ha hagyják. Az lenne az optimális, az lenne a jó, s ez a mai ünnepség harmadik üzenete, hogy ezt a szociális partnerséget,

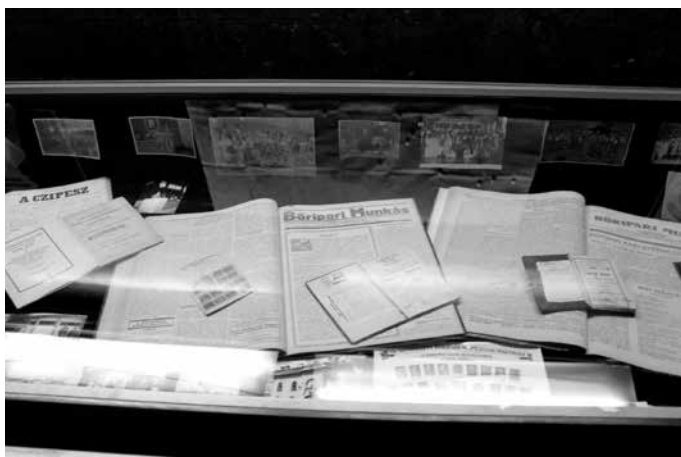
tudjuk kialakítani a következő években, évtizedekben. Hogy minél inkább képesek legyünk átfogni a könnyűipari és a bőripari szakmákat, cégeket, vállalkozásokat, s tudjuk kollektív szerződésekkel lefedni a foglalkoztatást. Ha ez megvalósulhat, akkor talán az a szakmunkáshiány, az a bizonytalanság, ami ma jellemzi a vállalkozási környezetet, csökkenhet, vagy megszűnhet. S valóban úgy lesz, ahogy német kollégám mondta hozzászólásában: a következő százötven évet is megalapozzuk, ezzel a százötven évvel. S talán jön egy újabb generáció, amely szintén kijelentheti: büszke vagyok arra, hogy egy háromszáz éves szakszervezet tagja lehetek. Büszke vagyok arra, hogy bőrös vagyok, büszke vagyok arra, hogy együtt vagyok az ipari szakszervezetekkel, s büszke vagyok arra, hogy meg tudom önmagamot valósítani.

Ennek reményében zárom e mai találkozásunkat, még egyszer megköszönve mindenkinek, aki a szervezésben, előkészítésben és végrehajtásban részt vett és kiváló munkát végzett.

Egyik bőrös szakszervezeti kolléganóm találta ki az egyesülés kapcsán azt a köszöntést, ami a bányászköszöntést kiegészíti, és amivel most búcsúozom: jó szerencsét, jó bórben!

Egy kiállítás képei

A BDSZ székház aulájában egy évig lesz látható az a kiállítás, amit a bőripari szakmák történetéről, eszközeiről, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének másfél száz éves históriájáról, írásos és tárgyi emlékeiről állítottak össze a szervezők. Az alábbi fényképekkel ehhez kívánunk kedvet csinálni. - Fotó: Benkő Tamás

BÁNYAMUNKÁS

Mit üzen a múlt

„*Szakszervezet a leves, a politikai szervezet a só*”

A pártok és a szakszervezetek kapcsolata

A kiegyezés utáni gazdasági, politikai változások felgyorsították a szakmai szervezkedést és a munkáspárt megalakulása folyamatát. Az azonos követelések már a kezdetektől meghatározták közös pontjaikat. Megalakulásuk után a különböző egyletek, még akkor is, ha alapszabályukat nem hagyták jóvá, nemcsak folytatták tevékenységüket, hanem csatlakoztak az Általános Munkásegylethez. Az egyletek jó része az Általános Munkásegylet szakosztályaként működött. Céljuk „a tagok szellemi kiképzése, valamint becsületüknek és anyagi érdeküknek megóvása és előmozdítása.....” Ezek már valódi szakszervezeti célok voltak, és mindezek egy formálódó párt keretében. Még az 1870-es éveket írjuk! A pártgyűlesekén harcolnak a 10 órás munkaidőért, a vasárnapi munkaszünetért, a munkadíj minimumért, a munkás véd törvényekért. A szakmai egyletek tagjai részt vettek a pártgyűlesekén, a kongresszusokon, tulajdonképpen ők voltak a párt. A politikai és a szakmai szervezetek mintegy összefonódva, párhuzamosan fejlődtek.

1890-ben a Magyarországi Szociáldemokrata Párt első kongresszusán az addigi évek vajúdása után mondták ki: „szakegyesületi szervezkedés munkásmozgalmunk egyik legfontosabb tényezője...”. A szociáldemokraták keresték a bázist nézeteiknek, és az eszméikre fogékonyakat a szakegyletekben találták meg. A párt vezetői feladatuknak tekintették a szakszervezetek szervezését, országos szervezetekké való növelésüket. „A szakegyleteknek szoros érintkezésben kell állniuk a párttal. A párt tanáccsal és tettel támogatja őket...”-

Bőrös klubélet Baranyában

- *Beszélj valamit a kezdetekről – kérem Dudok Ilonát a BDSZ Baranyai Bőrös Nyugdíjas Klub jelenlegi vezetőjét.*

- 1985-ben alakultunk – kezdi a választ Ilona – A célunk az volt, hogy a bőrös szakmából nyugdíjba kerülő tagjainknak legyen egy olyan hely és alkalom, ahol egy hónapban egyszer összejöhetnek, rendezvényeken vehetnek részt, beszélgethetnek egymással, jól érezhetik magukat. A klub ötlete Gelencsér Mihályé, aki alapszervezeti titkárunk volt (sajnos már nincs közöttünk). Az alakuláskor nyolcvanan voltunk, aztán a létszámunk beállt 40-60 főre. Sokan meghaltak, voltak „átmenő” tagjaink, akik csak rövid ideig voltak velünk,

Állásfoglalás

A BDSZ Nőbizottsága javasolja és kéri, hogy a MASZSZ Nőtagozata adjon hangot a Miniszterelnök úr alábbi bejelentésére, mely szerint az születési számának növekedése kizárólag a nőkön múlik.

Szerinte ugyanis „a demográfia rajtuk

fogalmazta meg Engelmann Pál. A párt mondta ki, hogy létrejöjjenek az „ellenállási” pénztárak. Sorra születtek azok a határozatok, amelyek a „szakegyesületi mozgalmat vezetik”. Az összetartozását a két különböző szervezetnek az alapszabályokban rögzítették, és ez vezetett oda, hogy a párt és a szakszervezetek vezetése személyileg is összefonódott. Szimbolizálta e tény azt a folyamatot, hogy a párt mindig benne volt a szakszervezetekben, és ez fordítva is igaz volt.

A kétféle szervezet azonban soha nem azonosult teljes mértékben, fennmaradtak különbözőségei. Jászai Samu ezt a sajátos kapcsolódást annak tudta be, hogy „a kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályok csak igen szűk működési kört engedtek meg a szakegyesületeknek úgy, hogy tagjaiknak még a szorosan vett gazdasági érdekeit sem védhették meg, a munkások alkalmat kerestek a szabadabb mozgásra és a szakegyesületeken kívül olyan szervezetekben tömörültek, amelyek keretében érdekeiket szabadabban megvédhették.” A szociáldemokrata párt pedig „az egyesülési jog hiánya miatt nem rendelkezvén saját szervezeteivel, rá volt utalva a szakszervezetekre.”

A közismert megfogalmazás a „szakszervezet a leves, a politikai szervezet a só” illetl a korai politikai szervezetek és a szakszervezetek kapcsolatára, s tükrözte azt a felismerést, hogy a jobb munkafeltételekért, a jobb életkörülményekért való harcnak távlatot a munkások érdekeit vállaló politikai párt nyújthatott.

Az 1894-es pártkongresszus a szociáldemokraták kötelességévé tette a szakszervezeti tagságot. 1900-tól pedig a szakszervezeti tagság már feltétele volt a párttagságnak. Az 1903-as pártkongresszus kimondta a szervezeti pártadó bevezetését, illetve a tag azon kötelezettségét, hogy belépjen valamelyik szakmai vagy pártszervezetbe.

A jogi szabályozás tarthatatlansága

vagy elköltöztek, vagy betegségükből kifolyólag már nem tudtak eljönni közénk, de arra is volt példa, hogy más klubban találták meg a nekik való programot, közösséget. Az alapító tagok közül már csak öten vagyunk.

- *Zárt klubról van szó?*

- A klubunk ajtaja mindig nyitva állt nem bőrös szakmából kikerült nyugdíjasok előtt is. Így tudtuk – a fogyás ellenére is – megtartani a negyvenfős tagátlatgot. Mindig jöttek hozzánk családtagok, szomszédok, ismerősök, akik részt vettek egy rendezvényen, aztán megkedvelték közösségünket, programjainkat és „itt ragadtak”.

- *A programok túlmutatnak a havonta*

áll vagy bukik, ez az ő döntésük”.

A gyermekvállalás általában két ember döntése, nem kizárólag a nőké. Az elmúlt nyolc évben semmi mást nem hallottunk tőle, mint, hogy a nők helye a konyhában van.

Javaslataink:

Emeljük duplájára a tíz éve befagyaszott családi pótlékot!

Drasztikusan emeljék meg az egyedülálló szülők támogatását, mert összesen

áll vagy bukik, ez az ő döntésük”.
A gyermekvállalás általában két ember döntése, nem kizárólag a nőké. Az elmúlt nyolc évben semmi mást nem hallottunk tőle, mint, hogy a nők helye a konyhában van.
Javaslataink:
Emeljük duplájára a tíz éve befagyaszott családi pótlékot!
Drasztikusan emeljék meg az egyedülálló szülők támogatását, mert összesen
áll vagy bukik, ez az ő döntésük”.
A gyermekvállalás általában két ember döntése, nem kizárólag a nőké. Az elmúlt nyolc évben semmi mást nem hallottunk tőle, mint, hogy a nők helye a konyhában van.
Javaslataink:
Emeljük duplájára a tíz éve befagyaszott családi pótlékot!
Drasztikusan emeljék meg az egyedülálló szülők támogatását, mert összesen

is, pontosan milyen megoldásokat javaslunk ezekre. De, hogy még ennél is egyértelműbbek legyünk, május elsejére pontokba szedve, kiáltványban is nyilvánosságra hoztuk az elvárásainkat. Ami a kormány válaszait, reakcióit illeti, továbbra sincsenek illúzióink: valószínűleg a hatalom is a régi „tempóra” készül.

Vagyis, lesöpri majd a szakszervezeteket. Legalábbis a többséget. Azokat, amelyek „ezen” az oldalon, s nem az őket kihasználó hatalom térfelén játszanak.

hozta létre 1903-tól Magyarországon az un. szabadszervezeteket. A szabadszervezet tagjai a szaklapok előfizetői voltak. A szabadszervezetek anyagi bázisát az a külön-járulék biztosította, amelyet a szaklapra fizettek be a tagok. A szakmai szervezetek sorra alakították szabadszervezeteiket. A szabadszervezeteké lett minden hatóságilag tiltott tevékenység: a bérmozgalmak, a sztrájkok irányítása, az ellenállási alap kezelése. Az ellenállási alapba került a tagok szabadszervezeti járuléka, mely formailag a szaklapok előfizetési díja volt. „A szabdszervezet tehát olyan szervezet, amely egyesületként fejtett ki politikai és gazdasági tevékenységet, hatóságilag jóváhagyott alapszabályok nélkül.” E féllegális szerveződés a hatóságok előtt ismert volt, de fellépni ellene nemigen tudtak.

A szociáldemokrata párt és a szakszervezetek e sajátos összefonódása, mely a szabadszervezetekben testesült meg sok vitára adott okot. Az 1908-as szakszervezeti kongresszuson a nyomdász Rothenstein Mór kifejtette: „ha a szakszervezetek politikával vannak elfoglalva, nem tudnak gazdasági eredményekért harcolni, és akkor végeredményben a politikai mozgalom is szenved, mert a pártadó csökken.”

Az 1908-as pártkongresszuson, a szakszervezetek kongresszusain is foglalkoztak a párt és a szakszervezetek „elkülönítésével”. Voltak, akik nem különválást, hanem munkamegosztást javasoltak, amikor is majd a szakszervezetek és a párt egy cél felé haladnak, de különböző utakon.

Az önálló arculatú szakszervezetek erősödésével párhuzamosan növekedett a szociáldemokrata párt, kiépítve egyéni tagságra épülő szervezeteit. A párt és a szakszervezetek részleges szervezeti és szoros eszmei összefonódása kölcsönösen erősítette a két szervezetet. Az MSZDP erős bázist épített ki a szakszervezetekben, a szakszervezetek pedig *egyszeri találkozás*okon?
- Természetesen, hiszen számtalan buszos, vonats kirándulást szerveztünk az elmúlt húszegynéhány esztendő alatt. Hosszan sorolhatnám, hogy milyen helyeken fordultunk meg. A teljesség igénye nélkül mondom, hogy voltunk a szigetvári cipőgyárban, a komáromi erődben, Nagyatádon, Siklóson, az Ormánságban, drávai hajókiránduláson, a mohácsi csatamezőn, a Samsonite-ban üzemlátogatáson, Sárospatakon, Igal-fürdön és még rengeteg szép helyen.

- *Mondanál néhány példát a klubos „foglalkozásokról”?*

- Orvosi előadások, minden évben más-más témában, filmvetítések, rendőrségi előadások az „Időskorúak védelméről”, de ide sorolom a múzeumi látogatásokat is.

havi 1500 forinttal több a családi pótlékuk!

Biztosítsák a nők számára a részmunkaidős foglalkoztatást és az otthoni munkalehetőséget, hogy gyerek mellett is tudjanak dolgozni!

Biztosítsák, hogy a munkahelyeken ne érje hátrány azt, akinek gyereke van, és azt sem, aki gyereket szeretne!

Garantálják, hogy gyermekvállalás után az anyák ténylegesen vissza tudjanak

gazdasági és politikai követeléseikhez kaptak megerősítést a szociáldemokratáktól.

A szociáldemokraták bekerülése a nemzetgyűlésbe új lehetőséget nyitott a szakszervezeti érdekvédelemben. Így a 20-as évek nagy kérdései, a létminimum törvénybe iktatása, az árak emelkedéséhez igazodó bérendex-rendszer bevezetése, a bérviták békés megoldására a kötelező paritásos bírósági intézmény létrehozása számtalan interpellációban, javaslatban kapott hangot a szociáldemokrata képviselőkön keresztül. Közösen léptek fel, nagy erőket mozgósítva a 8 órás munkaidő betartatásáért, vagy a munkanélküliség ellen. Több tízezres tömeget mozgattak meg közösen a lakbérzsorsa, a folyamatos lakbér-emelések ellen.

A különböző közös akciók tükrözték a szakszervezetek elkötelezettségét a szociáldemokrácia iránt. A szakszervezetek vezető testületei és orgánumai hitet tettek az együttműködés mellett, melynek anyagi alapjához is jelentősen hozzájárultak. A kollektív tagsággal járó szervezeti járulék, később az egyéni tagsági díj, vagy a pártadó fizetése természetes volt a tagság számára, és semmiképpen sem valósulhatott volna meg egyetértésük nélkül. A párt és a szakszervezet kapcsolatainak jelentőségét a szakszervezetek nemcsak a felsőszintű vezetés, hanem a munkahelyi és az ágazati kollektívák szintjén is elismerték. „...a párton keresztül lehet a munkások érdekeit általánosságban rendezni.”- fejtette ki egy vasöntő bizalmi az 1928-as közgyűlésen.

Az egymásrautaltság nem engedte meg, hogy a vitás kérdések a párt és a szakszervezet „kettéválasztásához” vezessenek. A választások idejére a vitás kérdéseket félretették, és a szakszervezetek még erőteljesebben támogatták a szociáldemokraták mandátumhoz való jutását. A választások után persze voltak viták a parlamenti munka módszereiről,

- *Ezeknek nyilván vannak anyagi kiadással járó következményei is. Honnan van rá pénzetek?*

- Alakulásunkat, annak idején, a Bőripari Dolgozók Szakszervezete támogatta, s kezdetben a Bőrösökért Alapítvány is segített minket. Később pályázati úton nyertünk kisebb-nagyobb összegeket a működésünkhöz. A helyiséget a klubnapjainkhoz a MASZSZ baranyai képviselte biztosítja, jelenleg is. A tagdíj 2016-tól 1400.- Ft.

- *Milyen problémát tudnál megfogalmazni, amit igyekeztek megoldani?*

- A taglétszámot szeretnénk növelni, de ez nem olyan egyszerű, hiszen a potenciális tagjaink jó része is már olyan korban van, amikor nehezebb az otthonról való kimozdulás. Ez a jelenlegi tagságunkat is

a szakszervezeti érdekek markánsabb képviselőleről. Kevesebb volt a vitás kérdés a budapesti törvényhatósági bizottságokban, mert ott többségben voltak a szakszervezeti funkcionáriusok. Részvételük igazgatósági tagként a fővárosi vállalatokban jelentős többlet jövedelmet jelentett az MSZDP számára. A szociáldemokrata igazgatósági tagok delegálásuk előtt kötelezték magukat a kapott osztalék pártkasszába való befizetésére.

A II. világháború közelsége, majd Magyarország részvétele változtatott a szakszervezeti és a pártmunka módszerein. Előtérbe kerültek az antifasiszta együttműködésre, a nemzeti függetlenség megvalósítására irányuló közös programok, akciók, melyek nem zárták ki a legkülönbözőbb erőkkal való együttes fellépést. Együttes akciókra került sor a szakszervezetek megsemmisítése irányuló törekvésekkel szemben is. Így a munkások többsége bojkottálta az 1944 nyári „választásokat”, amikor is a Magyar Ipari Munkások Országos Szövetsége nevű fasiszta szervezet létrehozásával akarták megsemmisíteni a szakszervezeteket. A háború sem feledtette ugyanakkor a gazdasági érdekvédelmet, a szakszervezetek igyekeztek megtartani elért pozícióikat.

A szakszervezet munkáját a háború utolsó hónapjaiban együtt irányította az illegális szociáldemokrata pártvezetés és a legális szakszervezeti vezetés. A kényszerű megoldás nem jelentette azt, hogy a „föld alatt” a szakszervezetek ügyében határozatokat hoztak volna. A szakszervezetek „egyedülilletékesek arra, hogy megszabják a maguk útját” elv érvényesült a szociáldemokrata és a kommunista párt 1944. októberi együttműködési megállapodásra vonatkozó tárgyalások idején.

A háború befejezése után új szakasz kezdődött a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek történetében.

Lux Judit

sújtja, sokat beszélgetünk erről a gondról, s reménykedünk benne, hogy megtaláljuk a helyes megoldást.

- *Milyen a kapcsolatokat a BDSZ országos vezetésével?*

- A győriki vezetőképzésen állandóan részt veszünk, a központi rendezvényekre mindig meghívást kapunk, s bármilyen problémánk van, bizalommal fordulhatunk a BDSZ vezetéséhez, ahonnan megkapjuk a kért segítséget.

- *Mit kívánsz magatoknak, most, amikor szakmátok érdekképviselőe éppen a napokban ünnepli megalakulásának száz-ötvenedik évfordulóját?*

- Szeretném, ha a mi kis közösségünk még nagyon sokáig együtt maradna, s őrizné a barátságot és a tiszteletet, egymás iránt.

- hi -

lést!

Biztosítsák a megfelelő számú bölcsődei- és óvodai férőhelyet!

A kormány tárgyalja meg, majd ratifikálja a munkahelyi erőszakról szóló ILO Egyezményt.

Kormányzati intézkedések kellenek ahhoz, hogy a születések száma növekedjék!

2018. április 25.

BDSZ Nőbizottsága

Te melyik térfélen játszol?

Az új kormányzati ciklusra készül-vén azonban nem árt erősíteni a korábban is sokat hangoztatott felhívást: fogjunk össze. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy azt higgyük, úgy is célba fogunk érni, ha az erőket szétforgácsolva, a tagjainkat megosztó külön utakon megyünk. Sőt! Szinte tálcán kínáljuk magunkat az Orbán-kormány-nak azzal, ha - továbbra is - széthú-zunk, s hol itt, hol ott kilógunk az egységből. Hiszen a kormány éppen az erők szándékos megosztásával bontogatja a sorainkat, mert az egységtől, a

tömegben lévő erőtől fél a legjobban. Most kell tehát mindnyájunknak eldön-tenie, merre tart: a munkavállalókat képviseli szívvel, lélekkel vagy csak a túlélésre játszik, ügyesen próbál úszni az árral és így megúszni még néhány évet. Mi a MASZSZ-nál tudjuk, hogy merre tartunk. Mint ahogy azt is kris-tálytisztán meghatároztuk, mit fogunk követelni a regnáló kormánytól. A nyilvánosság előtt fogjuk szakmai anyagokkal és konkrét javaslatokkal ostromolni a döntéshozókat, hogy emelkedjenek a bérek, javuljanak a

munkakörülmények, ismét legyen rugalmas nyugdíjrendszer, visszavehessük a munka törvénykönyve által elvett jogainkat, s méltó életet harcol-junk ki minden dolgozó ember számá-ra. Most szólok: mi nem mutyizunk, nem kötünk elvtelen alkut még akkor sem, ha néhányan visszatérően éppen ennek az ellenkezőjével vádolnak min-ket. A MASZSZ ugyanis továbbra is a tagjai, s nem a hatalom térfelén ját-szik. Te melyik térfélre tartasz?

Kordás László
a MASZSZ elnöke

Eljött az idő, hogy a munkát az értékén ismerjék el!

Interjú Sylvain Lefebvre-el az IndustriAll Europe főtitkár-helyettesével

- Arra kérlek, mutasd be olvasóinknak a szervezetet.

- Az Európai Ipari Szakszervezetet (IndustriAll Europe) 2012-ben, három szakszervezeti szövetség, az EMF (Európai Vasas Szövetség), az EMCEF (Vegyí és Energiaipar Dolgozók Szövetsége) és az ETUF (Európai Textil- Ruha- és Bőripari Szakszervezetek Szövetsége) alapította. Több mint kétszáz tagszervezete van, köztük a BDSZ is. Közbevetem, mert fontos, hogy Rabi Ferencen keresztül, a ti szervezetetek igen erős képvisellel rendelkezik az IndustriAll vezető testületeiben. Kicsit kevesebb, mint hétmillió tagot képviselünk. Harmannyolc országban vagyunk jelen, ami azt is jelenti, hogy túllépünk az Európai Unió keretein. A teljes feldolgozó ipart képviseljük, kezdve az autógyártástól, folytatva a vegyiparon, ruhaiparon keresztül egészen a bányáiparig. Három politikai bizottságunk van. Az egyik az iparpolitikai bizottság, a másik a vállalatok politikai bizottsága, a harmadik pedig a kollektív szerződésekkel foglalkozó politikai bizottság. Tizenkét ágazati szociális párbeszéd bizottság működik. Ez azt jelenti, hogy Európai Unió szinten szociális partnerek. Vegyük a bányáipart példaként. A bányáiparon belül, a tagszervezetek közreműködésével találkozókat szervezünk a munkaadók képviselőivel, tárgyalunk velük és igyekszünk közös álláspontot kialakítani, pl. az iparpolitika terén. Nagyon sokat dolgozunk együtt az Európai Bizottsággal, az Európai Parlamenttel. Sőt! Néha kifejezetten zaklatjuk ezeket az intézményeket, hogy foglalkozzanak a szociális kérdésekkel. Azt látjuk ugyanis, hogy rengeteget foglalkoznak gazdasági, meg környezetvédelmi kérdésekkel, míg a szociális ügyek a szegény rokon szerepkörébe kényszerülnek. A 2008-ban bekövetkezett gazdasági válság levét legfőképpen a munkavállalók itták meg. Ez abban is megnyilvánul, hogy a válságot követően a már meglévő szegényekhez még további hatmillió szegény csatlakozott. Ha a fiatalok jövőjét nézzük, ami alapvető kérdés az EU-ban, akár Magyarországon is, nem valami rózsás. Az Európai Unióban a fiatalok 24%-a munkanélküli, ami a fellendüléssel ugyan csökkent, de még mindig jelentős. Mindig elmondom, hogy a fiatalok 16%-a már teljesen kirekesztett, a szegénység, a kiszolgáltatottság jellemzi őket. Egészségügyi ellátást sem kapnak és a lakhatásuk sem biztosított. Még egy fontos számadat, ha északról – délre nézzük az Uniót (Mondjuk Helsinkitől Athénig!), kiderül, hogy az egész Európai Unióban több mint huszonötmillió a munkanélküliek száma.

- Mit tesz napjainkban az IndustriAll, mi a jelenlegi politikája?

- Nyilvánvaló, hogy próbálunk befolyárni gyakorolni az Európai Unió politikára, tesszük ezt az Európai Bizottság, illetve az Európai Parlament révén, miután tárgyalást folytatunk ezekkel az intézményekkel. Gyakran találkozunk az Európai Bizottság, különböző főigazgatóságainak képviselőivel. Vagy például elérjük, hogy legyen egy igazi Európai Unió foglalkoztatáspolitikája. Vagy itt van a bevándorlók, a migránsok kérdése. Nyilvánvaló, hogy az IndustriAll szempontjából a migrációt nem kerítéssel lehet megakadályozni, hanem az érintett országokban kellene keresni a lehetőségeket (Pl. Szíriában), az élhető élet megteremtésére, hogy ne meneküljenek el onnan az ott élők.

- De felvetődik a nyugdíjkérdés is. Az a tendencia, hogy minél tovább dolgoztassák az embereket. Franciaországban már majdnem negyvenhárom évig kell járulékot fizetni a teljes nyugdíjhoz.

Figyelembe kellene venni a végzett munka nehézségét is. Én ugyan tizenhat

éves korom óta dolgozom, de a mostani munkám lehetővé teszi, hogy hatvanöt éves koromig dolgozzak. Ugyanez már nem áll fenn, ha egy bányászról, vagy egy kőművesről van szó.

Beszélnünk kell az ipari forradalomról, amit 4.0 verzióknak becéznek. Az ipari forradalomhoz rögtön társul a digitalizáció, a robotizáció, korszerűsítés, ami mára minden mértéket túlszárnyalt. Példa ezekre a textil és a bőripar. Abban van feladatunk, hogy ebben a gyorsan változó világban, hogyan segíthetjük a munkavállalókat a munkahelyeik megőrzésében, a foglalkoztatathatóságuk biztosításában. Hogyan tudunk segíteni az ötvenéves embernek, hogy ne maradjon le a vonatról, hogy egyetlen munkavállaló se maradjon az út szélén? Mindezek miatt az IndustriAll mindent megtesz annak érdekében, hogy egy valós, tényleg működtethető politikát tudjon kialakítani a kompetenciák, tehát a szaktudás fejlesztése terén. Hogy képzéssel egy igazi átjárót lehessen kiépíteni a tanulás és a munka világa között.

- A szaktudás mit sem ér, ha nincsen munkahely.

- Ez így van. Az új munkahelyek teremtésének egyik módja a régiók újraélesztése, ezért is dolgozik az IndustriAll ezen. Hogy a bányáiparból hozzak példát, vannak olyan térségek, ahol régen nagyon komoly bányáipari tevékenységet folytattak, de aztán a bányát bezárták, a tevékenység megszűnt. Meg kell tenni mindent, annak érdekében, hogy ezeket a területeket újból iparosítsák. Erre az EU-nak van pénze, csak ki kell dolgozni annak a módját, hogy ezekben a régiókba, hogyan lehet ismét új munkahelyeket teremteni.

- Mi a helyzet az iparpolitikával?

- Ha az EU-s iparpolitikát nézzük, tényként kell kezelnünk, hogy az Európai Uniónak, ipar nélkül nincs jövője. Ha a jövő politikáját a szolgáltatásokra alapoznánk, azzal azt érnénk el, hogy az EU-n kívüli ipar kiszolgáltatottjává váljék. Ez elképzelhetetlen. Amikor Jean Claude Juncker került az Európai Bizottság elnöki székébe, volt egy célkitűzése, hogy az Unió belüli GDP 20%-át ipari tevékenység adja. Sajnos, e célkitűzés ellenére, az ipar térszerése egyre csökken. 2008-ban, az ipar részaránya a GDP-ben még 16% volt, 2013-ban ez lement 15%-ra, s az előrejelzések szerint, 2020-ra már csak 12% lesz. Az EU-s ipari szintű tevékenység tehát hanyatlík, s ha ez a tendencia marad, 2020-ra az EU elveszti gazdasági nagyhatalom szerepét. Az Európai Unió iparpolitikájának több kihívással is szembe kell néznie. El kell fogadnunk, hogy egy olyan világban élünk, ahol az iparágaink átalakulóban vannak. Ezeknek az iparágaknak az új technológiára kell alapozódnuk. Az új technológiákhoz új szaktudásra van

szükség. Hiszen a szakmák is folytonos mozgásban vannak. Vannak olyanok, amelyek átalakulnak, s vannak olyanok, amelyek eltűnnek. Ugyanakkor új szakmák jönnek létre. Ha ebből a realitásból indulunk ki, akkor végül is van egy valós EU-s iparpolitika. A probléma csak az, hogy ehhez nem társulnak sem magán, sem állami részről megfelelő beruházások. Az átalakulásban a digitalizáció elsődleges elem. Nemrégén voltam a L'Oréal kozmetikai cég egyik üzemében. Itt megvalósították az automatizált gyártási technológiát, mindent robotok irányítanak és végeznek. Feltettem a kérdést a menedzsmentnek, hogy mi történt azzal az 50-55 emberrel, akik a modernizáció előtt itt dolgoztak? Kiderült, hogy átképzéssel valamennyien a cégnél maradtak, más-más munkakörökben. Vagyis a digitalizáció új, másfajta tevékenységeket generál, amire fel kell készíteni a munkavállalókat, hogy megőrizhessék foglalkoztatottságukat. Az ipari forradalom – ez a bizonyos 4.0 - elkerülhetetlen és megakadályozhatatlan. Ágálhatunk ellene, akkor is végbe megy. A szakszervezet feladata az, hogy a dolgozói érdekeket védve, felkészítse a munkavállalókat az átalakulásra. Segítse átállásukat, átképzésüket, munkahelyük biztosítását. Ehhez erős érdekképviselőkre van szükség!

Amikor iparpolitikáról beszélünk, az egy átfogó koncepció, de ahhoz, hogy ez ténylegesen működjön, lebontásra kerüljön az egyes vállalatokra, ahhoz kellene a munkavállalók. A vállalkozások szintjén kell áttekinteni, hogy milyen változások mennek végbe a szakmák területén. A vállalatok számára szükséges szakmai kompetenciákat kell kifejleszteni. És fejleszteni kell a szociális párbeszédet, mind vállalati, mind pedig ágazati szinten. Különösen oda kell figyelni a kis és középvállalkozásokra, amelyeknek nem igazán van meg az erőforrásuk ahhoz, hogy átvészeljék az átalakulást. Meg kell találni a segítés módját. Visszatérve és hangsúlyozva: az átalakuláshoz nélkülözhetetlen a szociális párbeszéd, s ez nem megy másképpen, minthogy a munkaadók és a munkavállalók képviselői leülnek és tárgyalnak erről.

- Tekintsük át az energiapolitika kérdéskörét.

- Az energiapolitika úgy kell kidolgozni, hogy minden ágazatban, minden vállalkozás versenyképesebbé váljék az energiapolitika révén. Szakszervezeti körökben a versenyképesség szó félelmet gerjeszt. Am ebben a globalizálódó világban, ha meg akarjuk tartani a vállalkozásokat, ezáltal a munkahelyeket, akkor versenyképesnek kell lenni. Ugyanakkor nem szabad azt hinni, hogy a versenyképesség a szociális fejlődés ellenében megy. Sőt, az ellenkezője igaz. Az IndustriAll számára az energiapolitikában való részvétel meg lehetőséget nyújt a versenyképesség kérdésén. Szakszervezeteink között nagyon sokfajta energia cég képviselteti magát. (Szén, olaj, gáz, stb.) Ezek olykor ellentétes érdekeket jelenítenek meg.

- Hogyan lehet sikeres az energiapolitika?

- Ha ezt akarjuk, márpedig ezt akarjuk, akkor több kérdésre kell koncentrálnunk. Központi kérdés, hogy az energia mindenki számára igénybe vehető, elérhető legyen. Az elfogadhatatlan, hogy az EU-n belül legyenek olyan emberek, akik számára elérhetetlen a villamos áram szolgáltatás. Biztosítani kell az energiaellátás biztonságát. Ehhez az kell, hogy a beszerzési alkukat EU-s szinten folytassák. Lehet, hogy rövidtávon kedvezőnek tűnik egy adott ország megállapodása a GAZPROM-mal, de hosszú távon nem kifizetődő. Nagyon fontos az energia függetlenség. A megújuló energia fel-

használásával fokozni tudjuk az energia függetlenségünket, s ez által fejleszteni tudjuk az iparpolitikát. Lényeges dolog az európai hálózat korszerűsítése. Össze kell kapcsolni a hálózatokat, hogy lehessen egyik országból a másikba exportálni az energiahordozókat. Sajnos ennek megvalósításához egy kilencszázmilliárd eurós beruházásra lenne szükség. Az is nyilvánvaló, hogy kitalálhatunk bármilyen látványos politikákat az Európai Unió szintjén, hogyha nem tesszük mögé a szükséges anyagi forrásokat, semmire se jutunk.

- Térjünk át a könnyűiparra.

- Rendben. Ezen belül is a textil és bőriparra, de ide veszem a bőrkikészítést (magyarul tímárságot) és a cipőipart is. A könnyűipar – az EU-n belül is lényeges - nagy kihívások előtt áll. Jó hír, hogy az Unión belül növekedés tapasztalható a textiliparban. Nő a munkahelyek száma (Jóllehet, hogy ez elsősorban a luxustextil-iparra vonatkozik). A digitalizáció elterjedése az iparágban lehetővé tette, hogy bizonyos tevékenységek visszakerüljenek az EU-ba. Számátalan kiállításon, bemutatóon vettem részt, s meglepett, hogy milyen nagy korszerűsítési hullám söpört végig a bőriparban. S itt felhívnam a figyelmet a szaktudásra. Az a minőség, amit az ázsiai országokban dolgozók elő tudnak állítani a textilipari termékeket illetően, az köszönőviszonyban sincs az EU-s szakemberek produktumaival. Természetesen utóbbiak javára. Ez jó. Tudatában kell lennünk annak, hogy az Európában gyártott termékeket ismerik és elismerik, világsszerte. Még valamiről beszélnem kell. A közelmúltban, Bangladesben, volt egy tragikus esemény. Egy konfekcióüzem összedőlt, több halottja és sebesültje volt a balesetnek, de az is kiderült, hogy sok gyereket és nőt foglalkoztattak embertelen munkakörülmények között. Ez a tragédia, lépésre készítette a nemzetközi szervezeteket, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetet (OECD) és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetet (ILO) is és kidolgoztak közösen egy ún. „éberségi feladatot”. Ez egy törvényerővel rendelkező irányelv, amely kimondja, hogy a megrendelőtől kezdve a beszállító láncban keresztül a gyártásig minden folyamatot ellenőrizni kell, hogy a munkakörülmények biztonsága meglegyen. A felelősök felelnek még akár a harmad negyedrendű alvállalkozókat illetően is a szabályok betartatásáért.

- Az ágazati szociális párbeszéd hogyan alakul a könnyűiparban?

- Az európai textil- és ruhaipar szövetségével (EURATEX), amely a munkaadók szövetsége, egy európai uniós projekt keretében kidolgoztuk, hogy nyolc országot bevonunk ebbe a projektbe, s ennek keretében Magyarországon is jártunk. Ennek a projektnek az a célja, hogy az IndustriAll, a munkaadók szövetségével karöltve, hogyan tud az egyes országokban a munkaadói, illetve a munkavállalói képviselői szervezeteknek segíteni abban, hogy egy asztalhoz ülve tárgyaljanak és találjanak olyan csapásirányokat, ahol közös álláspontra tudnak jutni. Minden országban, így Magyarországon is elindultak ezek a párbeszéd, s mi folyamatosan, időnként a jelenlétünkkel is figyelemmel kísérjük ezek eredményességét.

- Beszéljünk a szakszervezeti lét, most különösen előtérbe kerülő eleméről, a tagtoborzásról.

- Minden szakszervezet számára nehéz dió ez, beleértve az IndustriAllt is. Sajnos a tagtoborzás sebessége inkább csökken, ahelyett, hogy növekedne. Amikor tagtoborzásról beszélünk, óhatatlanul fel kell tennünk a kérdést, hogy milyen állapotban van

jelenleg a szakszervezeti mozgalom és milyennek kell lennie a jövőben. Itt nagyon fontos a fiatalok szerepe. Ők vajon hogyan fogják megtalálni a szakszervezetben a kérdésekre a jó választ? Hiszen ők már a jövőben teljednek ki. Ha vonzóvá kívánjuk tenni számukra az érdekvédelmet, akkor a szakszervezeteket is korszerűsíteni kell. Legutóbbi kongresszusunkon úgy döntöttünk, hogy kidolgozzunk egy igazi tagtoborzó politikát. S kidolgozzuk azt a támogató rendszert, aminek segítségével a szakszervezetek, a saját területükön tagtoborzó kampányokat tudnak lebonyolítani. Az nyilvánvaló, hogy tagtoborzást csak helyi szinten lehet végezni. Csak ott lehet a kérdésekre válaszolni, ott lehet meggyőző munkát végezni, ott lehet a szakszervezetet vonzóvá tenni. Összesen hatvanynolc vállalatnál indult meg ez a helyi szinten tartott tagtoborzó kampány, s egy év múlva megvonjuk a mérlegét ennek az akciónak. A tagtoborzás egyik eleme, hogy miképpen tudom elérni azt, hogy a dolgozó tisztességes bért kapjon a munkájáért. Az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) 2017 februárjában nagyleptékű kampányt indított a béremelés elérésére. Már mondtam, hogy a 2008-as válság levét a munkavállalók itták meg. Az ő munkaviszonyát alakították át, az ő bérét csökkentették, vagy nemes egyszerűséggel: őt rúgták ki. Nagy számban tehát nem a munkaadók, hanem a munkavállalók sínylették meg a válság hatásait. Napjainkban a gazdasági növekedés fel-lendült az Európai Unióban. Országoként eltérő mértékben, de az átlag 2,4%. A kampánynak az az érvrendszere, hogy ha a válság hatásait a munkavállalókra hárították, akkor a növekedésből is meg kell kapniuk a részüket. Ezért van az, hogy mind az ETUC, mind az IndustriAll azt hangoztatja: eljött az idő, hogy a munkavállalók munkáját az értékén elismerjék. Hiszen a gazdasági növekedés az ő munkájuk eredménye és ezt fizetéselemeléssel kell honorálni. Ismerem a magyarországi helyzetet. Ahhoz, hogy béremelést lehessen elérni, le kell folytatni, mind ágazati, mind vállalati szinten a kollektív bértárgyalásokat. És ami nagyon fontos, és amit szakszervezeti vezetőként én is hangoztatok: elfogadhatatlan, hogy azonos munkakörben dolgozók között prioritások alakuljanak ki, pl. a férfiak és a nők bérezését illetően. Egyenlő munkáért egyenlő bért!

- Fontos szerepe van az érdekegyeztetésnek. Ezt hogyan látjátok az IndustriAll szemszögéből?

- Az érdekegyeztetés rendszerét, Magyarországon, jó pár éven keresztül fejlesztették ki. Mostanában azonban már nem fejlesztik, hanem, visszafejlesztik. A magyarországi szakszervezeti mozgalom története meg is mutatja, hogy ti aktív szereplői voltatok a dolgok alakításának. Én, aki szintén szakszervezeti vezető vagyok, elképzelhetetlen, hogy ti ne legyenek az érdekegyeztetés, ami ennek az egész rendszernek az alapvető eleme, ne működjön. Vonatkozik ez, mind a kétoldalú, mind a háromoldalú érdekegyeztetésre. Ezzel összefüggő, másik kérdés, a kollektív szerződések tárgyalása. Én ugyan most Magyarországról beszélek, de ezek a problémák más országokban is visszaköszönnék. Ismét francia példát mondok. Emmanuel Macron, francia köztársasági elnök úgy döntött, hogy a Munka Törvénykönyvét rendeletekkel fogja módosítani. És függetlenül attól, hogy a különböző miniszterekkel tárgyaló szakszervezetek ezzel egyetértettek vagy nem, a jogszabály átment a törvényhozáson. Egy ideje azt látjuk, hogy nyílt támadás folyik a szakszervezetek ellen. Vegyük a Munka Törvénykönyv módosítását. Magyarország nem áll egyedül ebben a kérdésben, mivel három

országban is bekövetkezett ilyen esemény. (Még Romániában és Bulgáriában) Mi történt pl. Romániában? Volt egy nagy multicégcsoport, amely nem volt jelen, sem az országban, de még az Unióban sem, mégis úgy döntött, hogy befektet Romániában. Irgalmatlanul sok pénzről volt szó, de volt egy megkötésük. Csak abban az esetben fektetnek be, ha a munkavállalói jogokat lecsökkentik, mert a jelenlegi túl sok megkötést tartalmaz, ami akadályozza a cégcsoport mozgásterét. A törvényt, ennek az egyetlen cégcsoportnak a szája íze szerint módosították. Úgy tudom, hogy a magyarországi Munka Törvénykönyvet néhány fontos pontban átirták. Így a sztrájkjogot, a nyugdíjkorhatárt, a korkezdeményes nyugdíjak, a szolgálati nyugdíjak kérdéskörét. Egyszerűen elfogadhatatlan, hogy a Munka Törvénykönyvét a munkavállalói jogok csorbitása céljából módosítsák. Ez káros hatással van a munka világának itteni szereplőire éppúgy, mint a környező országokéra, melyek lemásolják ezt a káros módszert.

Van itt egy olyan dolog, amiről e

változtatások közben nem esik szó. Az EU támogatja anyagilag Magyarországot a felzárkózásban. Ez óriási pénz beáramlását teszi lehetővé. Nem tudom, hogy a magyar politikusok ehhez, hogy állnak hozzá, de francia tapasztalataim azt támasztják alá, hogy hajlamosak erről nem beszélni, ezt elhallgatni. Holott az infrastrukturális beruházások 50%-a EU-s támogatásból valósul meg. Szóval lehet kritizálni az EU-t, sok jogos bírálat is elhangozhat, de nem szabad elhallgatni a pozitívumokat sem. Aztán itt van a magyar állam azon lépése, hogy az energiaágazatot visszaállamosítja. Felkérték a nagy külföldi energiacegket (Eon, RWE, stb.), hogy adják el a leányvállalataikat, s az egész bekerült egy kormányhoz közel álló részvényes tulajdonába. Az, hogy az energetikai cégek magán, vagy állami tulajdonban legyenek, ez a magyar állam döntési kompetenciája. Azt viszont tudom, hogy ezek a külföldi tulajdonosok nagyon sokat korszerűsítettek az energetikai rendszeren, akár erőművekről, akár szállításról, vagy szolgáltatásról legyen szó. Felmerül a kérdés: vajon

ennek a visszaállamosított szektornak lesz elegendő anyagi forrása arra, hogy tovább korszerűsítse a rendszert?

- *Múlt év novemberében, a göteborgi szociális csúcstalálkozón a vezetők aláírták a szociális jogok európai pillérét létrehozó nyilatkozatot, melynek központi eleme a tisztességes munkafeltételek megteremtése.*

- Ami a szociális politikát és a Göteborgi Nyilatkozatot illeti, ez lehetőséget ad, hogy kialakítsunk egy szociális pillért, húsz fő alapelvre építve. Ezek az alapelvek foglalkoznak, többek között a munkafeltételekkel, a munkaidővel. A baj az, hogy a szociális pillér, nem garantálja, hogy lesz egy mindenkire érvényes szociális alapzat is. Az IndutriaAll számára az a kérdés, hogy, jó-jó, most már megvannak a döntések ahhoz, hogy ki tudjunk alakítani ilyen konkrét intézkedésekkel egy szociális alapzatot, és ebbe a szociális pillérbe különböző aktuális kérdéseket is beépítettek, mint pl. a szülőknek biztosítandó gyermeknevelési szabadság. Mi az IndustriAll részéről mindent megteszünk, hogy ezt a húsz alapelvet fejlesszék tovább, hogy konkrét intézkedé-

sekben testesüljenek meg. Az a probléma, hogy mivel 2019-ben lesznek az európai parlamenti választások, az Európai Bizottság már hivatalosan is bejelentette, hogy jövő év márciusától kezdve újabb kezdeményezéseket nem tesz. Tehát meg kell várni, hogy mi lesz a képviselőválasztások eredménye, hogy felálljon az új Európai Bizottság. Addig csak kevés dolog fog történni. Nagy kérdés, hogy az új bizottsági elnök milyen politikát fog kialakítani a szociális pillér vonatkozásában. Tehát úgy gondolom, hogy a szociális pillér, a Göteborgi Nyilatkozat egy jó fejlemény, de ez egyelőre a meghirdetés állapotában van, és most már azt kellene elérni, hogy az európai polgárok azt lássák, hogy az ő elvárásuknak megfelelően ez a mindenkire érvényes alapzat épülőben van.

- *Nagyon fontos szakszervezeti alapérték a szolidaritás. Mi azt tapasztaljuk, hogy a munkáltatók egzisztenciális nyomást gyakorolnak a munkavállalókra, hogy azok ne fejezhessék ki szolidaritásukat, sors társaik mellett? Van erre példa más EU-s országokban is?*

- Olyan világban élünk, ahol a tulaj-

donosok az individualizmust fejlesztették, márpedig aki individualizmust mond, az nemet mond a szolidaritásra. Ez egyáltalán nem magyar specialitás sok országban előfordul, még a szakszervezeti mozgalmon belül is egyfajta befelé fordulás. Ez főleg nacionalista törekvésekben nyilvánul meg, aminek oka, hogy úgy érzik: az Európai Unió nem felelt meg az ő elvárásaiknak. Mindezek ellenére én úgy gondolom, hogy a szolidaritás jelen van a BDSZ-ben, tehát itt Magyarországon is. Sok példa van arra, hogy a szolidaritás tényszerűen létezik. Van egy olyan valós feladatunk, hogy a szakszervezeteknek a fiatalokhoz is szólniuk kell. A fiatalok azt tapasztalják, hogy a vállalaton belül az individualizmus a jellemző, s hogy ők a cégvezetéssel szemben állnak, így esélyük az érdekeik védelmére igen csekély. Meg kell érteni velük, hogy ha kollektívan lépnek fel, akkor tudnak egyénileg is célt érni. Akkor tudjuk visszahozni és fejleszteni a szolidaritást.

- *Köszönöm a beszélgetést.*

Hámori István Péter

Emléknep Petőfibányán

- Az ecsédi külfejtésen dolgoztam, mint gépkocsivezető – mondja Oláh József a BDSZ petőfibányai nyugdíjas alapszervezetének titkára, akivel a bányanyitás 76. évfordulója alkalmából rendezett 12. Bányász Emléknep hivatalos programja után ülünk le beszélgetni a nyugdíjas alapszervezet nyitott sátrában. – Nyugdíjazásom után is részt vettem a helyi alapszervezeti életben, s amikor – hat évvel ezelőtt – a titkárunk megbetegedett, s nem vállalta tovább, engem kértek meg a folytatásra, illetve választottak meg az alapszervezet vezetőjévé.

- *Hány fős alapszervezet titkára vagy?*

- Kettőszázötvenhárom a jelenlegi taglétszámunk. Tagságunk itt Petőfibányán, illetve a környező településeken lakik, s vannak köztük olyanok is, akik nem szakmán belüliek. Ilyen értelemben nyitottak vagyunk bárki befogadására, aki kéri a felvételt. Érdeességként mondom, hogy van tagunk, aki Budaörsre költözött, mégis

tartja velünk a kapcsolatot, ragaszkodik a kollektívánkhoz. De élnek tagjaink idősök otthonában is, őket inkább mi látogatjuk meg időnként.

- *Hogyan működtetitek ezt a nagy létszámú közösséget?*

- Minden hét első napján, 9 és 12 óra között tartunk vezetőségi ülést. Ezen megbeszéljük a következő hét programjait, teendőit, és kiértékeljük az előző héten végzett munkát. Taggyűlés egy évben kettő van, általában, de ha szükséges, mert olyan döntést kívánunk hozni, vagy olyan információt akarunk közölni a tagsággal, akkor összehívjuk gyakrabban is.

- *Milyen anyagi forrásaitok vannak a működéshez?*

- Részben a tagdíjat forgatjuk vissza a működésre, de eddig kaptunk a felsőbb szervünktől, Visontáról, támogatást, aminek a mértéke, a jövőben, a hírek szerint csökkenni fog, a tulajdonosváltás miatt e téren sok a bizonytalanság. Mi azért reménykedünk, hogy továbbra is számíthatunk az eddigi összegre.

- *Az Önkormányzattal milyen a kapcsolatotok?*

- Tőlük olyan segítséget kapunk, hogy ingyen biztosítják számunkra a Művelődési Házban a külön helyiséget, vagy ha nagyobb rendez-

vényt tartunk, például Borbála Nap, vagy Bányász Nap, akkor megkapjuk a nagytermet, s azért se kell fizetnünk.

- *Nem könnyű egy ekkora létszámnak megfelelő programot biztosítani.*

- Ez így van. Nehezíti a dolgot, hogy területileg eléggé szétszórta a tagság, meg aztán a program fajtájában is nehéz megegyezni. Az egyik fele kirándulna, a másik fele fürdőbe menne, de még ezen belül is megoszlik, hogy ki hova. A tagjaink nagyobb része már túl van a hetvenen, elég nehezen mozognak, nem könnyű őket rávenni, hogy jöjjenek el egy rendezvényre. Persze vannak olyanok, akik a betegségükből kifolyólag nem is képesek erre.

- *A ME Zrt BDSZ szervezetével, a támogatáson kívül is van együttműködés?*

- Velük jó a kapcsolatunk. Szegény Varga Pista, aki képviselt minket a felsőbb szervünknél, meghalt, az utódja,

Oláh István, aki a BDSZ országos tanácsának is tagja lett, nem régen tölti be ezt a pozíciót, de a kapcsolatunkban nincs fennakadás, probléma esetén fordulhatunk hozzájuk.

*

A bányász hagyományápolás követendő, szép példája, hogy a Petőfibányáért Egyesület szervezésében immáron 12. alkalommal rendezték meg, Petőfi bánya nyitásának 76. évfordulója alkalmából a Bányász Emléknepet. A Művelődési Ház előtt, szabadtéren kezdődött az ünnepség, a Magyar Himnusszal, majd Szepesi Zsuzsanna Bányászok dicsérete című verse után Juhász Péter, a Petőfibányáért Egyesület elnöke tartott ünnepi beszédet. Ezt követően egykori bányászoknak adtak át emléktárgyakat – ma már csak tizenegyen élnek a bányában még dolgozók közül -, majd megkoszorúzták

a Művelődési Ház falán található emléktáblát. Az ünnepség a Bányászhimnusz eléneklésével ért véget.

A BDSZ helyi alapszervezetének tagjai is szép számmal képviseltették magukat, jöttek a családtagok, ismerősök, gyerekek, unokák, az esőnek indult időjárás is naposra váltott. A programokat felsorolni is nehéz. A teljesség igénye nélkül írom le, hogy volt főzőfeszítvál (ebben a bányászasszonyok igen kitettek magukért), csillelőkö verseny, teke, lövészet, tombola, kézművesek utcája, lufi hajtogatás, testfésítés, bányalátogatás, a nagyszínpadon pedig számtalan gyerekprogram, amatőr művészegyüttesek, profi előadóművészek, zenészek váltották egymást.

Igazi bányászjunális volt június 9-én, Petőfibányán. Megérdemli, hogy hírt adjunk róla!

H. I. P.

Munkahelyi egészség és biztonság erősítése, fejlesztése a bányaiparban és a könnyűiparban

A Nemzetgazdasági Minisztérium a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) keretén belül az Európai Szociális Alap felhasználásával „A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése” tárgyú felhívást tett közzé, melyre a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) és a Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ) közösen, konzorciumi formában GINOP-5.3.4-16-2016-00009 azonosító számon és „Munkahelyi egészség és biztonság erősítése a bányászat, köfajtás ágazatban” címmel pályázatot adott be, melyet a Minisztérium pozitívan bírált el.

A projekt célja: a bányászat és köfajtás ágazatban a munkahelyi egészséggel és biztonsággal kapcsolatos általános és specifikus ismeretek bővítése, a munkáltatók és munkavállalók támogatása s ezzel a munkahelyi biztonság, egészség és a munkakörülmények javulása. A projekt az Észak-Magyarországi és a Közép-Dunántúli régiókban valósul meg.

A fenti célokat megvalósítása érdekében készül egy átfogó tájékoztató kiadvány a „Munkavédelmi és munkaesegségügyi kockázatok és megoldások a bányászat és köfajtás ágazatban. Jó példák elnevezéssel, két rövid tájékoztató kiadvány a bányászat és köfajtás ágazatban előforduló alapvető kockázatokról és alkalmazandó (egyéni) védőeszközökről, egy specifikus tananyag (különös tekintettel a gyakorlati megoldásokra), valamint egy ágazat-specifikus on-line munkavédelmi eszköz: „Kockázattertelékelés a bányászatban, különös tekintettel a pszichoszociális kockázatokra” önkitöltős és önértékelő formában kerül létrehozásra.

A két régióban a munkavállalók és a munkáltatók tájékoztatást kapnak az ágazatokat érintő aktuális munkavédelmi és munkaesegségügyi kérdésekről, a munkavállalók, munkavédelmi képviselők, helyi szakszervezeti képviselők munkájának segítése érdekében munkavédelmi képzést is szervezünk számukra.

Szakszervezetünk konzorciumi partnereivel a könnyűipar területén is sikeresen pályázott az egészség és biztonság fejlesztése a textil-, ruházati termék, bőrtermék és lábbeli ágazatokban.

A GINOP-5.3.4-16-2016-00010 - A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése a textil-, ruházati termék, bőrtermék és lábbeli ágazatban című pályázat 2017. november 2-tól indult, melynek elsődleges prioritása a munkahelyi egészségügyi és munkabiztonság fejlesztése, a munkavállalók és munkáltatók célzott tájékoztatása, tudatosítása, illetve a munkakörülmények javítása a könnyűipar területén. A projekt Békéscsabán, Budapesten, Szolnokon, három érdek-képviselői szervezet a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ), a Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ) és az Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ) közreműködésével valósul meg.

A hazai munkabiztonság fejlesztésé-

nek szempontjából kiemelkedően fontos projektben a szociális partnerek együttműködése elengedhetetlen. A rendszerváltást megelőzően, a textil-, ruházati termék és lábbeli gyártása ágazatok a magyar gazdaság meghatározó munkáltatói voltak, a foglalkoztatásban betöltött súlyuk napjainkban is jelentősek. A pályázat által kiemelten célzott célcsoport ezért a termelői szektor, illetve a feldolgozóipar. A projekt nem véletlenül koncentráldik az Alföld északi és déli részére, ugyanis ezekben a régiókban nagyvállalatok helyett főként a mikro- és kisvállalkozások dominálnak. Az ágazatok szempontjából döntő fontosságú a Munkavédelmi Törvény 2016. évi módosítása, amely már a 20 fős vállalatoknál is előírja a kötelező munkavédelmi képviselő választást. A program a textil-, ruházati termék, bőr, bőrtermék és lábbeli gyártás szektorok munkavédelmének, munkabiztonságának erősítését és ezzel a szakágak hatékonyságának növelését, valamint az ott dolgozók

munkavállalók jólétét, biztonságát szolgálja. A projekt során különös figyelem irányul a női munkavállalók bevonására és tájékoztatására, ezáltal a körükben elszorított munkahelyi balesetek megelőzésére. A projekt képzési programja munkavédelmi szakértők bevonása mellett, munkaegészségügyi témákban is tapasztalt szakembereket hív segítségül a biztos elméleti és gyakorlati tudás átadásának érdekében. A projekt további stratégiai célkitűzései között szerepel a működési tényezők, fenntartás és foglalkoztatás minőségének javulása, valamint a versenyképesség növelése a munkahelyi egészség erősítésével, támogatásával. A BDSZ, az MKSZ és az MGYOSZ mindezen célok mellett is nagy hangsúlyt fektetnek a kutatás, fejlesztés tevékenységek, illetve az élet-hosszig tartó tanulás fontosságának és hatékonyságának tudatosítására a könnyűiparban.

Beóthy-Fehér Szabolcs

Villáminterjú Mátyás Lászlóval, a BDSZ Szervezettefejlesztési- Oktatási és Hagyományörző Bizottságának elnökével

A BDSZ elnökségi ülésének szünetében ültünk le beszélgetni Mátyás Lászlóval, hogy írásos gyorsfényképet készítsék az általa vezetett bizottság működéséről.

- Milyen munkára alakult a Bizottság?
- Egyik kiemelt feladatunk, hogy a bányászat, a könnyűipari területén segítjük a kulturális értékek megőrzését, fennmaradását, együttműködünk a kulturális és hagyományörző szervezetekkel, alapítványokkal. Kiemelten kell foglalkoznunk az évente hagyományosan megrendezésre kerülő országos és helyi bányásznappal, a Borbála-napi ünnepségekkel, a Jó szerencsét! köszöntés megemlékezésével, a Könnyűipari Szakmai Nap rendezvényével és a hagyományápolás egyéb területeivel,

rendezvényeivel is. Feladatunk továbbá az is, hogy az Országos Bányász Kulturális és Hagyományörző Szövetség munkáját folyamatosan segítsük. A szervezetekhez, az egyes iparágakhoz köthető jubileumi évfordulókat, is fontos hogy figyelemmel kísérje a testület, s évforduló esetén programtervet dolgozzon ki annak méltó megünneplésére.

- Mondanál erre példát is?

- 2018-ban jubileumát ünnepli egyik tagozatunk. A BDSZ Bőripari Tagozata lesz 150 éves. 1868. július 12-én alapították meg az Általános Cipész munkások Szakegyletét, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének jogelődjét. A jubileumi évforduló előkészítésében, szervezésében ismét fontos szerep hárul a Bizottságra. El kell dönteni milyen típusú rendezvényben, megemlékezésben gondolkodunk, szeretnénk-e megjeleníteni jubileumi kiadványt, az iparágban dolgozó tagjaink számára át kívánunk-e adni elismeréseket? A 150 év történelméről meg lehetne emlékezni képeken, fotósorozatokon keresztül is.

- A nevekben erre vonatkozik a „Hagyományörző”? Mit jelent a „Szervezettefejlesztési”?

- Azt, hogy a Bizottságunknak fel kell tárnia és elemeznie kell a BDSZ szervezettefejlesztési lehetőségeit is. Milyen irányok, lehetőségek vannak a további ipari szakszervezetekkel történő fúzióra, tagszervezésre, a fiatal munkavállalók megszólítására, az ifjúsági munka erősítésére. A folyamatos taglétszámcsökkenés, az ipari munkahelyek beszűkülése miatt érdekeltek vagyunk abban, hogy a szakszervezeti tagok, a munkavállalói érde-

keket minél hatékonyabban képviseljük, s az országos területi jelenlétet és akcióképességet erősítsük. Ehhez hatékony tagszervezési kampányokra, új szervezetek bevonására van szükség, amellyel nő a BDSZ nyomásgyakorló-képessége, javulnak tárgyalási pozíciói.

- Ezek szerint a Bizottságra fontos szerep hárul a tagszervezésében.

- A BDSZ testületei elfogadták szakszervezetünk huszonhét pontos cselekvési tervét, a megvalósításban, a részletek kidolgozásában a testület munkája is nélkülözhetetlen.

- Akkor már csak az „Oktatási” megnevezés szorul magyarázatra.

- A BDSZ évente megrendezésre kerülő aktív- és nyugdíjas tiktári képzések (Egy ilyen beszélgetünk éppen! – A szerk.), szakmai találkozók programtervének kidolgozásában is szerepet kap a Bizottság, javaslatokat tehet, melyek azok a témakörök, amelyeket mindenképpen fontos megtárgyalni a BDSZ-nek. Ez kiterjed arra, hogy milyen előadókat hívunk meg és milyen szakmai kérdéseket vitassanak meg a kollégák a találkozókon.

- A 2018-as évnek mik a legfontosabb bizottsági feladatai?

- A BDSZ szervezettefejlesztési, tagszervezési teendői, az ipari ágazati szakszervezetekkel történő fúziós, egyesülési módok megvitatása, tagszervezési kampányok előkészítése, a BDSZ képzéseinek tervezése, programtervek kidolgozása, javaslatok megfogalmazása.

- Van munkátok bőven. Kíváncsi a megvalósításához jó szerencsét!

H.I.P.

Egy legendás bányászfocista szíve örökre megállt Végső búcsú Máté Mihálytól

Szívfájdítóan ritkulnak a sorok. A nagy idők Ajkai Bányász footballistái egymás után hagynak itt minket. Úgy látszik, az égi futballpályán most hiányzott egy baloldali védő, „átigazolták” Máté Mihályt, az Ajkai Bányász egykori kitűnő balhátvédjét, aki a hetvenes évei felett is igazi sportember volt. Akiknek megadatott a szerencse, hogy láthatták játszani, azt mondják, minden idők egyik legjobb Ajkai Bányász játékosai közé tartozott.

Ismét szegényebbek lettünk egy felejthetetlen sportemberrel, aki hetvenhét éves korában távozott el végleg közülünk. Élete egybeforrt, egyet jelentett a futballal. Pályafutása az ötvenes évek közepén a Tatabányai Bányászban kezdődött, majd az Oroszlányi Bányászban folytatódott. 1961-ben igazolták az Ajkai Bányászhoz. (Pályafutása során mindig Bányász-csapatokban szerepelt!) Nagyon jó kollektív szellem volt akkoriban, tudtak egymásért küzdeni a játékosok. Nagyszerű védelem alakult ki, ha a csatárok tudtak egy gölt rúgni, akkor nagyon ritkán kapott ki a Bányász csapata. Sok száz Bányász-mérkőzésen szerepelt, s alig akadt olyan találkozó, amelyiken ne lett volna ott a legjobbak között. Volt valami nagy titka, amit ma kevesen tudnak: ha Bányász-mezben a

pályára lépett, nem ismert mást, csak az odaadást. Közelről bámulhattuk azt az alázatot, azt a szorgalmat, amivel kívívta magának az ajkai futballban elfoglalt előkelő helyét. A pályán nyújtott alakításairól lehetetlen rövid áttekintést adni, annyi káprázatos megoldással ajándékozta meg a bányászközönséget, hogy azok számbavételéhez egy külön Ajkai Bányász futball-lexikont kellene szerkeszteni. Azt a tiszteletet, ami őt megillette, nem adták ingyen!

A „nagy szív” azonban nemcsak a fekete-fehér mezben dobogott hevesen közel két évtizedes aktív labdarúgópályafutása alatt. Melegszívű emberségét, odaadó segítőkészségét rengeteg barátja, sok-sok ismerőse és tisztelője tanúsíthatja. Az aktív játék befejezése után játéktevéteiként szolgálta kedvenc sportágát, rövid idő alatt egészen az országos utánpótlásig vitte, de korán abba kellett hagynia, mert felesége megbetegedett, a gyermekei pedig kicsik voltak. Utána több mint húsz évig az ajkai Játéktevétező Testület elnöke volt. Több ajkai játéktevétezőt indított el a pályáján, hogy csak néhányat a nevesebbek közül említsék, akiknek a neve hirtelen eszembe jut hosszú évek távlatából: Kaibás Dezső, Lémon Oszkár az NB I-ig és FIFA kerettségig vitte, NB II-ig jutott Vajda István, Uszkai György, Wenczel Imre, Lovasi István, Tihanyi György.

Sokat emlegetett legendás szíve azonban a veszprémi kórházban egy urológiai vizsgálat előtt hagyta először cserben – ám visszavonhatatlanul és végérvényesen. Egy legendás bányászfocista szíve örökre megállt, de ezzel egyidejűleg egy másik – immár örökérvényű – futbalcsapatba igazolt: a feledhetetlen footballisták sorába. Mert elfeledni őt sem lehet... Labdája viszont gurul nemzedékről nemzedékre, s ha az évek tovább szállnak is, mindig, minden ajkai focirajongó tisztelettel ejti ki Máté Mihály nevét, hiszen tettei az Ajkai Bányász több mint kilenc évtizedes sporttörténelmének lapjain örökké aranybetűkkel tündökölnék!

Máté Misi nem várta a halált – hiszen Ajkáról Veszprémbe a kórházig saját maga vezette a gépkocsiját – ám az meglepte, alattomosan, észrevétlenül lopakodott utána, s durván, szabálytalanul „leszerelte”. Egy igaz: kegyetlenül szakította szét nála a remény fonálát örökre a sors. S rá kellett jönnünk, hogy a halál nem ismeri a sportszerűséget! Egy japán költő szerint az emberi élet gyenge dráma, mert nincs több, csak egy előadása. Nos, ha így van, akkor különösképp méltányolni kell minden mozzanatát. Még az utolsót is!

Hetvenhét évesen, csendesen távozott el közülünk, szerényen, ahogy végigélte teljes életét. Egy másik „játéktevétező” nagyon korán lefújta Máté Misi mérkőzését, s szívtelen módon nem hosszabbította...

Barátai, a Bányász egykori focistái, játéktevétező sporttársai, szurkolók igyekeztek még egyszer a közelébe kerülni az ajkai újtemetőben. Ha mást nem, csak fejet hajtani a ravatala előtt. S megköszönni emberségét, tisztességes sportmunkáját.

A ravatalról képzeletben így szólt egykori, még élő játékosársaihoz: - A régi Ajkai Bányász az ötvenes-hatvanas-hetvenes években a város legcsodálatosabb együttese volt. Öröm volt veletek együtt játszani. Már nem látak többé benneteket. Ne sírjatok. Most is a foci pályára megyek. Ám ez a Mennysors ország stadionja...

Köszönettel és hálával emlékezünk Máté Mihályra, s emlékül küldünk neki most egy szál virágot. Egy krizantémot, mert az olyan, mint a fehér foci labda!

Így őrizzük valamennyien örökké emlékét!

Tollár Sándor

Más emberek és mi

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. Goethe régi német költő gondolata: „Nagy hiba, hogy többre látjuk magunkat, mint amik vagyunk, s kevesebbre becsüljük, mint amennyit...” - Melyik ország köszénbányászata, kőolajtermelése és aranybányászata tartozik az ágazati világranglisták élvonalába? - Ország, ahol a világon a legtöbb aranyat, kőszén, cinket és ólmot bányásszák. **2. A Fiat autók nevében a „t” betűvel jelzett olasz város.** - Némán lazuló! - Oxigén, kálium, itrium és urán vegyjele. **3. Esni kezd az eső.** - Ital, amely élet, erő és egészség. - Füzetbe jegyez. **4. Melléknév felsőfokának a jele.** - Hirtelen, gyors. Ma már ilyen randik is vannak. - Főttőér. **5. Római XXIV fele.** - Evőeszköz. - Egy helyben vár. **6. A Duna romániai mellékfolyója; völgye fontos bányavidék.** - Hamisítatlan, a legelső, igazi. **7. Nemesfém, amelynek bányászata a világon kiemelkedik Mexikóban és Peruban.** - Elrejtett pénz másik jelzője. - Szögek fele! **8. Vegyiparunk egyik dunántúli központja.** - **Phaedrus régi római költő írja: „Nem az tesz gazdaggá, hogy nagy a vagyonod, hanem az, hogy kevés...”** - Szántás eszköze. **9. Eredet fele!** - Olimpiai sportághoz szükséges eszközök. - Argentína fővárosa: Buenos ... **10. Közép-Európa ásványkincsekben leggazdagabb országa, jelentős bányászattal.** - Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet angol rövidítése. Magyarország is tagja. **11. Fantáziadús irodalmi műfaj: ...-fi.** **Szophoklész ókori drámaíró és költő idézzük: „Az igazság mindig a legerősebb ...”** - Ady-vers: Sem utódja, sem boldog ... **12. Fonalgombolyító mag.** - Az egyik legrégebbi német város; a Mosel folyó partján. - Olaj, angolul. **13. Hosszú ideig.** - Fejünk része. - Kortárs magyar gitáros és zeneszerző (Tibor). **14. „Énekelj valami szépet / Fülembe búvós igéket,”** éneklő Rúzsa Magdi. A dal címe? - Német névelő a das és der mellett. - Rétes is, kalap is van ilyen. **15. Város Baranyában, sikeres mezőgazdasági üzemekkel.** - Akik egy meccsen kiemelkedően játszottak. - Híres bulgáriai kolostor.

FÜGGŐLEGES:

1. Ennivaló. - Korai gyümölcs. - Csoportos életbiztosítás, röviden. **2. A világ egyik leghíresebb svájci óramárkája.** - Nulla. - Süteményhez való mártás. **3. Ilyen nyúl is van.** - Ritmus egyik hulláma. - Közéjük feszít. **4. Nemzetpolitikai Informatikai Rendszer, röviden.** - Veterán orosz motor. Nevét egy folyóról kapta. - Földünk bányászható kincse. **5. Híres gyomai nyomda.** - Számszerű információ a valóságról: ...tisztika. - Kemence és pince közös része! **6. Ott kinn, népies szóval.** - Római XVI fele. - Bízattatás kézfogásra: ... egy ötöst! **7. Ironikus idézet Mark Twain amerikai írótól: „Kevés olyan bosszantó és elviselhetetlen dolog van a világon, mint valaki másnak a jó ...”** - Három zenész együtt. **8. Kártyás.** - Ugratás és centrifuga közös része! - Fémartalmú közetek. **9. Gyümölcsöt szüretel.** - Valaha volt, régi. **10. Talp, más szóval: ...zat.** - Dalbetét operában. - Ebédelt. Vagy éppen vacsorázott. **11. Angol sör.** - Makacs ellenkezés. - Valaminek a fedelére jegyez. **12. Mesékben vicces, gonoszkodó szellem, de valójában ártalmatlan.** - **Szabó Magda író megállapítása: Az ... arra való, hogy tisztázza a kételyt, hogy megvilágítson mindent.** - Három, szláv nyelveken. **13. Testvérpár is van ilyen.** - Városunk a hasonló nevű patak partján. - Egymás után elmond. **14. Konzervdobozt felbont.** - Sportág. Nők is, férfiak is üzhetik. - Ismert rádiós (János). **15. Energiamező az ember körül, és kisu-gárzás is.** - Igék egy csoportjának jelzője. - Római CVI fele.

Bajai Ernő

Beküldendő az öt vastag betűs meghatározás megfejtése.

A rejtvenypályázat nyertesei

Az áprilisi rejtvenyünk helyes megfejtése a következő: SZABTA, A DÍSZÜK, AHOGYAN, A RUHA.

A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci út 3.; Berencsi Józsefné, 3720 Sajókaza, Szoták Pál u. 3.; Darvas Lajos, 3720, Sajókaza, Sajó u. 2.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-

ÉS IPARI DOLGOZÓK

SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja és

nyomja a Nyomdort Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630